

FPO Research Projects

Fiscal Year 2018

2018

คำนำ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ได้จัดทำหนังสือ เรื่อง “FPO Research Projects Fiscal Year 2018” เพื่อเป็นการสังเคราะห์โครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 3 โครงการ ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ดำเนินการ สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด
2. การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของการกักเงินภาษีอากร และการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อรักษาวินัย การคลังของรัฐ
3. การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา ที่ยั่งยืน [Sustainable Development Goals (SDGs) Priority Index] เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการออกนโยบายกระทรวงการคลัง

อีกทั้งยังมีเนื้อหาในเรื่องของการบริหารงานวิจัย การวิจัยกับการพัฒนา ประเทศและทิศทางการวิจัยกับการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเป็นเอกสารเผยแพร่ ทั้งในรูปแบบ หนังสือฉบับพกพา (Pocket Book) และ สื่อออนไลน์

สศค. หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และการนำไปสู่การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยอย่างกว้างขวางต่อไป รวมทั้ง ขอน้อมรับคำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ด้วยความยินดี

นายสวรรณ แสงสนิท

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สารบัญ

5

1. การบริหารจัดการงานวิจัยของ สศค.

- 1.1) การบริหารจัดการงานวิจัยของ สศค. 7
- 1.2) ภาพรวมงานวิจัยของ สศค. ที่ผ่านมา 8

2. การวิจัยกับการพัฒนาประเทศ

11

- 2.1 การวิจัยเชิงบูรณาการเพื่อตอบโจทย์วาระประเทศ 15
- 2.2 สถานการณ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย 16

21

3. ทิศทางการวิจัยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

- 3.1 เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) 22
 - กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
- 3.2 จากงานวิจัยสู่ผลกระทบ (From Research to Impact) 27

4. การสังเคราะห์โครงการวิจัยประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2561

- 4.1 โครงการวิจัย เรื่อง การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์
เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด 39
- 4.2 โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ
ของการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่น 49
เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อรักษาวินัยการคลังของรัฐ
- 4.3 โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อ
จัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน 65
[Sustainable Development Goals (SDGs)
Priority Index] เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการออกนโยบาย
กระทรวงการคลัง

79

● บรรณานุกรม

ภาคผนวก ●

84

1. การบริหารงานวิจัยและผลงานวิจัยของ สทศ.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการเสนอแนะ ออกแบบนโยบายและ มาตรการด้านการคลัง ระบบการเงิน รวมทั้งเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศที่มีคุณภาพเชิงรุกต่อกระทรวงการคลัง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมอย่างยั่งยืน อีกทั้งเพื่อให้การออกแบบนโยบาย เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลอย่างสูงสุด ประกอบกับเพื่อให้ได้รับการยอมรับ จากทุกภาคส่วน สทศ. จึงใช้ผลงานวิจัยที่ได้มีการศึกษาเชิงลึก และมีการรับฟัง ความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน โดยการเปิดเวทีสัมมนาเผยแพร่ผลงานวิจัย ซึ่งมีการเชิญ ผู้แทนหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ซึ่งทำให้ผลงานวิจัย สะท้อนการนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม ก่อนจะนำผลที่ได้จากงานวิจัยมาใช้ สำหรับการออกแบบเสนอแนะนโยบายนั้น ๆ

ด้วย สทศ. ที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ค้นคว้า ทำงานวิจัย การจัดตั้ง หน่วยงานเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ กำกับดูแล และดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง กับงานวิจัยโดยเฉพาะ ซึ่งจะเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิจัยให้คล่องตัว มีประสิทธิภาพ จึงเป็นแนวนโยบายให้มีการจัดตั้งฝ่ายบริหารงานวิจัย ภายใต้ศูนย์ บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ (ศวบ.) ขึ้น โดยที่ให้ฝ่ายบริหารงานวิจัย มีอำนาจ หน้าที่ ดังนี้

ภาพที่ 1 อำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารงานวิจัย

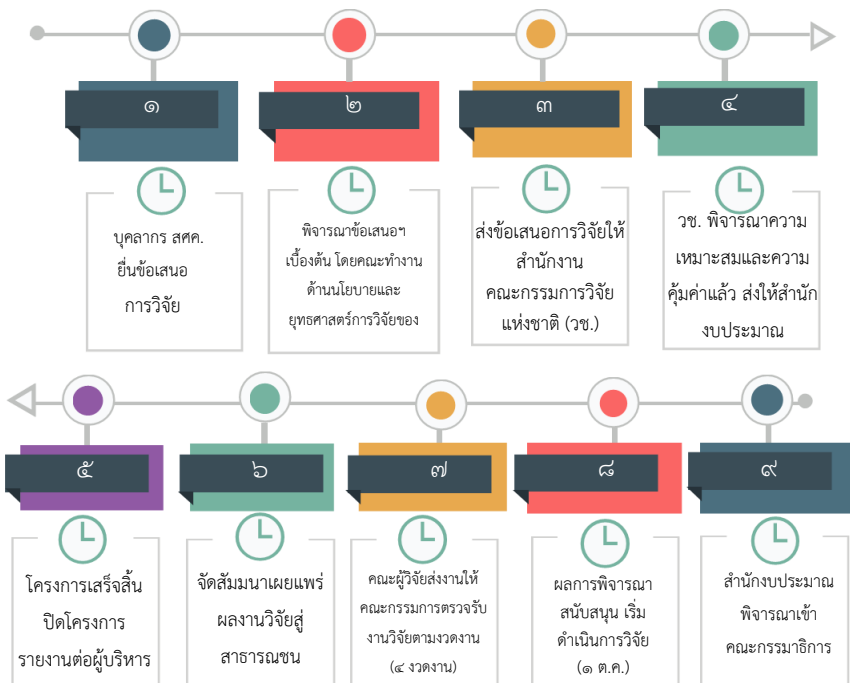
ที่มา : จัดทำโดยฝ่ายบริหารงานวิจัย ศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ

ทั้งนี้ จากอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารงานวิจัย ภายใต้ ศวบ. ช้างต้น จะเห็นได้ว่าฝ่ายบริหารงานวิจัยมีความสำคัญและเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ ความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของ สศค. โดยตรง ซึ่งการบริหารจัดการงานวิจัยให้สำเร็จ ลุล่วง มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับนับถือจากสาธารณชน มีกระบวนการขั้นตอนอย่างเปี่ยมต้น ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) การบริหารจัดการงานวิจัยของ สศค.

ลักษณะงานวิจัยของ สศค. เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรทำงานวิจัย เพื่อเป็นการสะสมองค์ความรู้ และพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ผลที่ได้จากการวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กร ต่อยอดการศึกษาให้เหมาะสมกับภารกิจหน่วยงาน ด้วยเหตุนี้ การบริหารจัดการงานวิจัยของ สศค. โดยฝ่ายบริหารงานวิจัย จึงเป็นในระดับภายในองค์กร ดังมีรายละเอียดโดยสังเขปตามภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 การบริหารจัดการงานวิจัยฝ่ายบริหารงานวิจัย

ที่มา : จัดทำโดยฝ่ายบริหารงานวิจัย ศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ

1.2) ภาพรวมงานวิจัยของ สศค. ที่ผ่านมา (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2562)

งานวิจัยจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากในการสนับสนุนภารกิจของ สศค. ทำให้ตลอดระยะเวลา 12 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2562 สศค. ได้มีการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่องทุกปี แต่เนื่องด้วยงบประมาณที่จำกัด และคุณภาพผลงานไม่ตอบโจทย์ ประโยชน์ไม่สะท้อนถึงการแก้ไขปัญหาสังคม ในวงกว้างจึงทำให้โครงการวิจัยที่เสนอของบประมาณแผ่นดินผ่านการพิจารณาจาก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ โดยภาพรวมงานวิจัยของ สศค. ที่ผ่านมา (ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2562) พบว่า ร้อยละ 35 ของโครงการวิจัยทั้งหมดที่เสนอของบประมาณแผ่นดินไม่ได้รับการอนุมัติจัดสรรงบประมาณ และในปีงบประมาณ 2553 มีโครงการที่ไม่ได้รับสนับสนุนให้ดำเนินงานวิจัยมากที่สุดถึงร้อยละ 75 รองลงมา คือ ปีงบประมาณ 2555 คิดเป็นร้อยละ 67 ตามรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาพรวมงานวิจัยของ สทศ. ที่ผ่านมา (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2562)

หน่วย : บาท

ปี งบประมาณ	งบประมาณ ที่เสนอขอ	งบประมาณ ที่จัดสรร	งบประมาณ ที่ไม่ได้รับ การจัดสรร	ร้อยละ	จำนวน ข้อเสนอ	จำนวน ข้อเสนอ ที่จัดสรร	จำนวน ข้อเสนอ ที่ไม่ได้ จัดสรร	ร้อยละ
2551	14,420,500	12,920,500	1,500,000	10	9	8	1	11
2552	15,650,840	7,348,040	8,302,800	53	9	5	4	44
2553	15,405,980	4,340,740	11,065,240	72	8	2	6	75
2554	16,607,660	12,195,320	4,412,340	27	8	6	2	25
2555	10,374,760	3,495,400	6,879,360	66	6	2	4	67
2556	11,505,882	9,927,882	1,578,000	14	8	7	1	13
2557	7,170,890	5,006,160	2,164,730	30	7	5	2	29
2558	17,360,320	8,297,400	9,062,920	52	10	7	3	30
2559	11,717,120	9,728,120	1,989,000	17	8	7	1	13
2560	9,576,280	5,401,280	4,175,000	44	6	3	3	50
2561	9,424,340	4,148,600	5,275,740	56	6	3	3	50
2562	4,165,535	2,460,400	1,705,135	41	4	3	1	25
รวม	128,959,604	72,349,342	56,610,265	44	89	58	31	35

ที่มา : จัดทำโดยฝ่ายบริหารงานวิจัย ศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ

การบริหารงานวิจัยและผลงานวิจัยของ สศค.

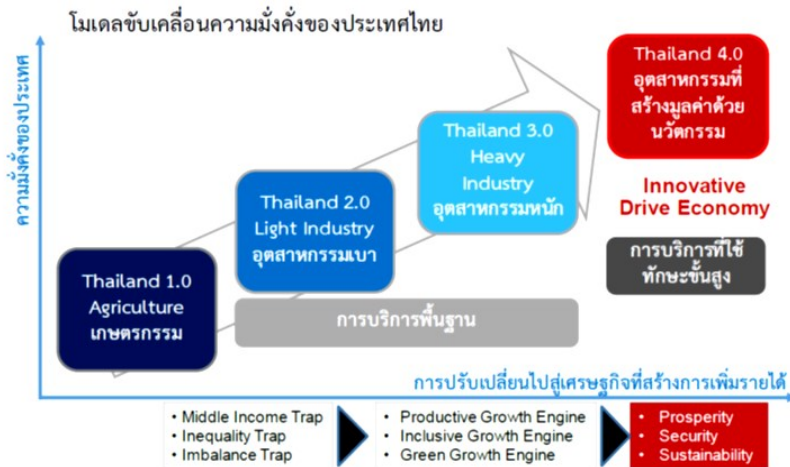
การย้อนมองงานวิจัยจากสถิติที่ผ่านมา ทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อให้ผลงานวิจัยมีส่วนการได้รับอนุมัติจัดสรรงบประมาณในแนวโน้มที่สูงขึ้น และเพื่อให้ผลงานวิจัยมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ในหัวข้อถัดไป จะทำให้สามารถนำไปเป็นแนวทางประกอบการเขียนโครงร่างงานวิจัยได้อย่างเหมาะสมตอบโจทย์ความต้องการของสังคมและทันสถานการณ์อีกด้วย

2. การวิจัยกับการพัฒนาประเทศ

ปัจจุบันเป็นที่รู้กันดีว่าการวิจัยมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยรัฐบาลได้กำหนดให้มีการปรับปรุงระบบวิจัยไว้ในแผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ และจัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ซึ่งภาครัฐได้มีการดำเนินการผลักดันและขับเคลื่อนในหลายมิติ เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีเสถียรภาพจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความก้าวหน้าในการวิจัยและนวัตกรรมที่ต้องมีการสร้างและสะสมองค์ความรู้ให้ทันสมัยตลอดเวลา เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการนำพาประเทศให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง โดยต้องขับเคลื่อนประเทศจากประเทศที่ใช้แรงงานไปเป็นประเทศที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรม มุ่งเน้นการกระจายรายได้ การลดความเหลื่อมล้ำ การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน การสร้างภูมิคุ้มกัน และเพื่อให้ประเทศไทยปรับตัวรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกระแสของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงความเชื่อมโยงต่าง ๆ ที่เป็นเหตุเป็นผลอันนำไปสู่ความจำเป็นในการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (2558) ได้เสนอแนวทางในการจัดทำวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย โดยกล่าวถึงกลไกขับเคลื่อนความมั่งคั่งของประเทศไทยต้องยกเครื่องเศรษฐกิจเสียใหม่ เน้นการใช้องค์ความรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ แทนการเน้นทรัพยากรพื้นฐาน ที่นับวันจะหมดลงเรื่อย ๆ โดยในอดีตประเทศไทยมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ Thailand 1.0 ที่เน้นเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมมาสู่ Thailand 2.0 เน้นอุตสาหกรรมเบา และพัฒนาสู่ Thailand 3.0 ที่เน้นอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 จะต้องเปลี่ยนผ่านไปสู่ Thailand 4.0 ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศโลกที่หนึ่ง ปรับเปลี่ยนจากประเทศรายได้ปานกลางเป็นประเทศรายได้สูง และปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

ภาพที่ 3 แบบจำลองการขับเคลื่อนความมั่นคงของประเทศไทย

ที่มา: วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย และการปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐ, สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ในช่วง Thailand 3.0 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 7 - 8 ทำให้มีความคาดหวังว่าไทยจะก้าวสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่เช่นเดียวกับเกาหลีใต้ ฮองกง สิงคโปร์ แต่ในความเป็นจริง Thailand 3.0 เป็นการเร่งการเจริญเติบโตเพื่อให้ทันประเทศที่พัฒนาแล้ว การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามมาจึงเป็นแบบก้าวกระโดด กล่าวคือ มีการนำความรู้และเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาใช้ในภาคอุตสาหกรรม เกิดอุตสาหกรรมลูกโซ่ต่าง ๆ ตามมา ประเทศไทยไม่สามารถสร้างความรู้หรือเทคโนโลยีได้ด้วยตนเอง จึงเกิดคำถามว่าประเทศไทยจะพึ่งตนเองได้อย่างไร

หลังจากเผชิญกับวิกฤตต้มยำกุ้ง ในปี พ.ศ. 2540 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจก็ตกลงมาอยู่ระดับร้อยละ 3 - 4 มาเกือบ 20 ปี ซึ่งเรียกว่าภาวะของการติดอยู่ใน “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” (Middle Income Trap) สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยกำลังติดอยู่ใน “Competitive Nutcracker” กล่าวคือ ไทยไม่สามารถขยับขึ้นไปแข่งขันกับประเทศคู่แข่งที่ขับเคลื่อนด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรมและ

ความคิดสร้างสรรค์ เช่น อิตาลี ญี่ปุ่น หรือเกาหลีใต้ ในขณะที่เดียวกันไม่สามารถขยับลงมาแข่งขันกับประเทศคู่แข่งที่ขับเคลื่อนด้วยการผลิตสินค้าต้นทุนต่ำ ด้วยแรงงานจำนวนมากและราคาถูก อย่างจีนหรือเวียดนามใต้ ไทยติดอยู่ตรงกลางที่เรียกว่า “Stuck in the Middle” นอกเหนือจากการติดอยู่ในกับดักประเทศรายได้ปานกลางภายใต้ Thailand 3.0 ไทยยังเผชิญกับดับความเหลื่อมล้ำ (Inequality Trap) คือ ช่องว่างของรายได้คือโอกาสของคนจนและคนรวยที่กว้างห่างออกจกกันมากขึ้น และกับดักความไม่สมดุล (Imbalance Trap) ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา โดยเน้นความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจแต่ละเลยการรักษาสิ่งแวดล้อม การสร้างสังคมที่อยู่ดีมีอยู่ การยกระดับศักยภาพและภูมิปัญญามนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบเชิงลบในมิติต่าง ๆ มากมาย

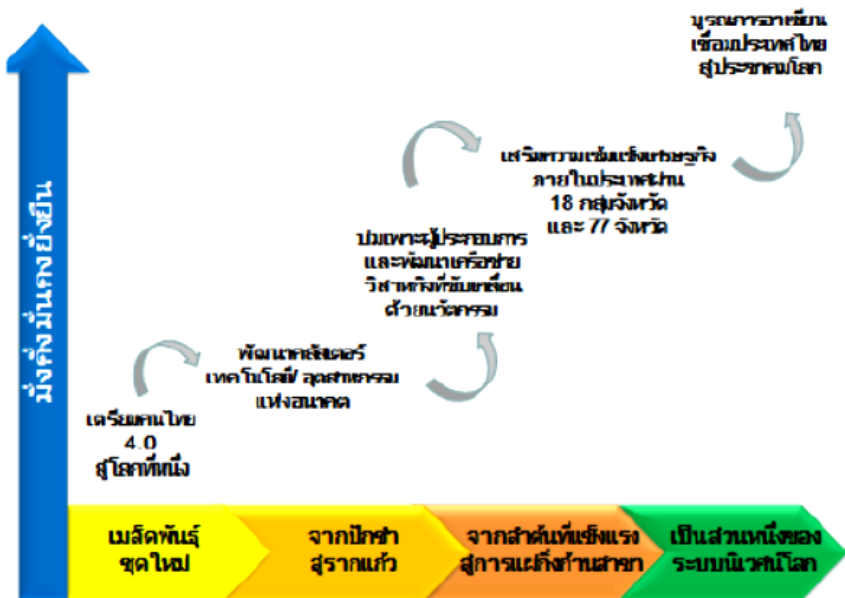
ดังนั้น ประเทศไทยต้องหันมาให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เป็นของตนเองให้ได้ โดยเฉพาะในภาคเกษตรที่ถือว่าเป็นจุดแข็งของประเทศ ซึ่งไทยจำเป็นต้องยกเครื่องกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ โดยเน้นการใช้องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ แทนการเน้นทรัพยากรพื้นฐานที่นับวันจะหมดลงเรื่อย ๆ เป็นการเติมเต็ม “ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ” เพื่อ “สร้างมูลค่า” แทน “การเพิ่มมูลค่า” โดยผลลัพธ์ที่ต้องการจะเป็นในลักษณะ “ทำน้อยได้มาก” ไม่ใช่ลักษณะ “ทำมากได้น้อย” อีกต่อไป

โมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจชุดใหม่ได้กล่าวถึงแนวทางการนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจาก 3 กับดัก คือกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อมกับการนำประเทศมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรมในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution โดยปรับเปลี่ยนกลไกการขับเคลื่อนการเติบโตชุดใหม่ (New Growth Engines) ประกอบด้วย 3 กลไกสำคัญ คือ

1) กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ (Competitive Growth Engines) เพื่อก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูง

- 2) กลไกการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม (Inclusive Growth Engine)
- 3) กลไกการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth Engine)
- กลไกการขับเคลื่อนชุดใหม่ประกอบด้วย 5 วาระ คือ
- วาระที่ 1 : การเตรียมคนไทย 4.0 ให้พร้อมก้าวสู่โลกที่หนึ่ง
 - วาระที่ 2 : การพัฒนาคลัสเตอร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต
 - วาระที่ 3 : การบ่มเพาะผู้ประกอบการและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม
 - วาระที่ 4 : การเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศผ่าน 18 กลุ่มจังหวัด และ 77 จังหวัด
 - วาระที่ 5 : การบูรณาการอาเซียนเชื่อมประเทศไทยสู่ประชาคมโลก

ภาพที่ 4 Thailand 4.0 แบบจำลองการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

ที่มา: วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย และการปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐ, สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ในส่วนของการพัฒนาคลังเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (วาระที่ 2) มีเป้าหมายหลัก คือ การปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้างจาก “ระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาเทคโนโลยีจากภายนอกเป็นส่วนใหญ่” สู่ “ระบบเศรษฐกิจที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองในระดับที่เหมาะสม” และได้กำหนด 5 กลุ่มเทคโนโลยี/อุตสาหกรรม เป้าหมายที่ต้องการพัฒนาขึ้นในประเทศ ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มเกษตรและอาหาร ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ (Food & Agriculture - Biotech)
- 2) กลุ่มสุขภาพ ใช้เทคโนโลยีชีวการแพทย์ (Health & Wellness – Biomedical)
- 3) กลุ่มเครื่องมืออัจฉริยะและหุ่นยนต์ ใช้เทคโนโลยีเมคาทรอนิกส์ (Smart Devices & Robotics – Mechatronics)
- 4) กลุ่มดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตออฟติง ใช้เทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital & IOT - Embedded Technology)
- 5) กลุ่มสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ใช้ Service Design ในการสร้างมูลค่า (Creative & Culture - High Value Services)

ทั้งนี้ เพื่อปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ เป็นการรังสรรค์นวัตกรรม โดยเน้นการพัฒนาใน 3 นวัตกรรมสำคัญคือ นวัตกรรมในตัวผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมในกระบวนการผลิต และนวัตกรรมเชิงธุรกิจ แต่ละกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม เป้าหมาย ได้มีการกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมายการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจโลก ขับเคลื่อน และ (Roadmap)¹ การพัฒนาไว้ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

2.1 การวิจัยเชิงบูรณาการเพื่อตอบโจทย์วาระประเทศ

โลกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ Thailand 4.0 จึงเป็นเรื่องของการปฏิรูปการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม นอกเหนือจากการระบุดังกล่าว เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายแล้วได้ กำหนดทิศทางการวิจัยของประเทศ ดังนี้

¹ ประพันธ์ ผาสุกยิต.(2560).ได้นิยามคำว่า Roadmap หมายถึง กลยุทธ์ที่จะนำไปสู่เป้าหมาย

2.1.1 การวิจัยต้องเป็นการวิจัยเพื่อสร้างฐานรากและต่อยอดให้เกิดการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ เป็นมุ่งเน้นความต้องการของผู้ใช้งาน (Demand-Oriented) มากขึ้น กล่าวคือ จะต้องตอบโจทย์ประเด็นปัญหาและโอกาสในระดับโลกและระดับประเทศ และโอกาสทางธุรกิจของภาคเอกชน

2.1.2 การวิจัยต้องอยู่ในรูปแบบงานวิจัยที่ทั่วโลกใช้กันอย่างแพร่หลาย (Global Platform) โดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมต่อกับพันธมิตรการวิจัยในระดับโลก

2.1.3 การวิจัยต้องมีความเฉพาะเจาะจง และมุ่งเน้นการสร้างผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์หรือประเด็นการวิจัยนั้น ๆ

จากทิศทางการวิจัยข้างต้น “5 เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย” จึงถูกแปลงออกมาเป็น “การวิจัยเชิงบูรณาการ” เพื่อตอบโจทย์ประเด็นปัญหาและโอกาสในระดับโลกและระดับประเทศ และโอกาสทางธุรกิจของภาคเอกชน ซึ่งมีอยู่หลากหลายประเด็น อาทิ เกษตรและอาหาร พลังงาน สังคมสูงวัย เมืองอัจฉริยะ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ การบริหารจัดการน้ำ การปรับเปลี่ยนสู่สังคมคาร์บอนต่ำ และการพัฒนาสู่อุตสาหกรรมสีเขียว เป็นต้น

2.2 สถานการณ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย

เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง (พ.ศ. 2543 – พ.ศ. 2550) จะเห็นว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับค่อนข้างต่ำ สะท้อนจากค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ที่อยู่ในระดับต่ำโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.25 เมื่อเทียบกับค่า GDP อีกทั้งสัดส่วนของภาคเอกชนในการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเมื่อเทียบกับภาครัฐก็อยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 39 และอยู่ที่ร้อยละ 45 ในปี พ.ศ. 2550

ตารางที่ 1 การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2550

ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (Gross expenditures on R&D: GERD)	2543 (2000)	2544 (2001)	2545 (2002)	2546 (2003)	2547 (2004)	2548 (2005)	2549 (2006)	2550 (2007)
ภาคเอกชน (Private sector)	4,319	5,284	5,164	5,928	6,023	6,679	7,999	8,210
ร้อยละต่อค่าใช้จ่าย R&D ทั้งหมด (% shares of total GERD)	(35)	(39)	(39)	(38)	(36)	(40)	(41)	(45)
ภาคอื่นๆ ได้แก่ รัฐบาล, อุตสาหกรรม, หน่วยงานไม่แสวงกำไร, รัฐวิสาหกิจ (Other sectors; government, academic, non-profit organization and state enterprise)	8,087	8,202	8,138	9,571	10,548	9,988	11,550	10,015
ร้อยละต่อค่าใช้จ่าย R&D ทั้งหมด (% shares of total GERD)	(65)	(61)	(61)	(62)	(64)	(60)	(59)	(55)
รวมค่าใช้จ่าย R&D ทั้งหมด (Total GERD)	12,406	13,486	13,302	15,499	16,571	16,667	19,548	18,225
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross domestic product: GDP)	4,922,731	5,133,502	5,450,643	5,917,369	6,489,476	7,092,893	7,844,939	8,525,197
ค่าใช้จ่าย R&D ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ร้อยละ) (GERD/GDP: %)	0.25	0.26	0.24	0.26	0.26	0.23	0.25	0.21

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ

ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - พ.ศ. 2559) ภาครัฐได้มีความพยายามที่จะเพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาให้ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของโลก คือ ร้อยละ 1.04 โดยได้กำหนดเป้าหมายการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาไว้ที่ร้อยละ 1 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับดังกล่าว และมุ่งสู่ร้อยละ 2 ในระยะเวลาต่อไป ตลอดจนเพิ่มสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนให้ไปสู่ร้อยละ 70 ซึ่งในปี พ.ศ. 2557 การวิจัยภาคเอกชนได้ขยายตัวนำหน้าภาครัฐเป็นครั้งแรก และในปี พ.ศ. 2560 (ผลสำรวจรอบปี พ.ศ. 2561) ตัวเลขการลงทุนด้านวิจัยพัฒนาภาพของไทยได้แตะที่ระดับร้อยละ 1 ของ GDP ด้วยเม็ดเงินลงทุนรวม 1.55 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 36 จากรอบสำรวจปีก่อนหน้า (ปี พ.ศ. 2559) โดยสัดส่วนของภาคเอกชนคิดเป็นร้อยละ 80 อุตสาหกรรม 3 ลำดับแรกที่ลงทุนด้านวิจัยสูงสุด คือ อุตสาหกรรมยานยนต์ รองลงมา คือ อุตสาหกรรมอาหาร และปิโตรเคมี ส่วนภาคบริการกลุ่มที่ลงทุนสูงสุด คือ บริการทางการเงินและประกันภัย ด้านอื่น ๆ และภาคค้าปลีกค้าส่งจุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ ผู้ประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการผลิตมีความตื่นตัวในการทำวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นมา

ตารางที่ 2 การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2560

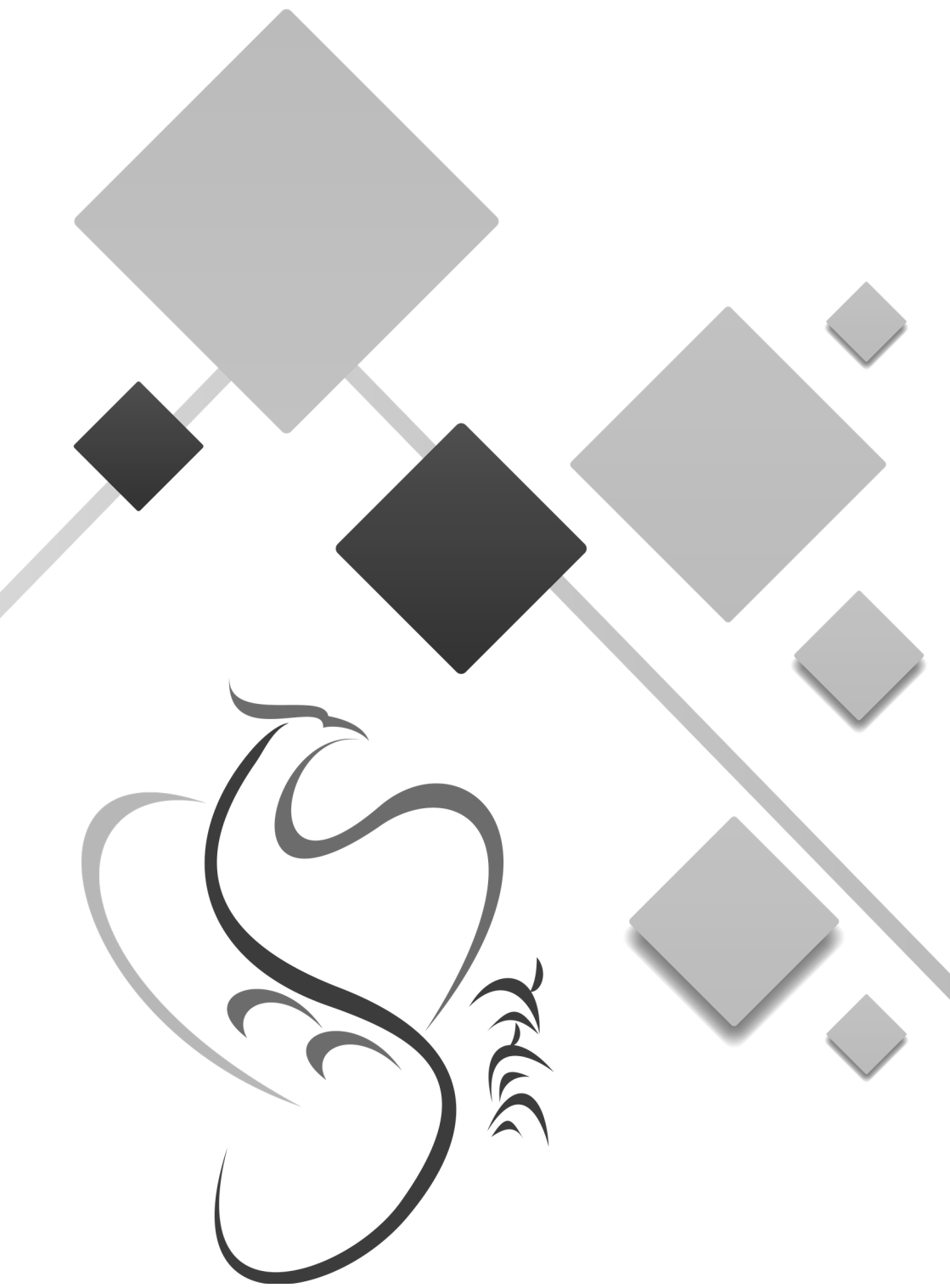
ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (Gross expenditures on R&D: GERD)	2551 (2008)	2552 (2009)	2554 (2011)	2556 (2013)	2557 (2014)	2558 (2015)	2559 (2016)	2560 (2017)
ภาคเอกชน (Private sector)	7,278	9,336	20,684	26,768	34,445	59,442	82,701	123,942
ร้อยละค่าใช้จ่าย R&D ทั้งหมด (% shares of total GERD)	(37)	(41)	(51)	(47)	(54)	(70)	(73)	(80)
ภาครัฐบาล ได้แก่ รัฐบาล, อุดมศึกษา, หน่วยงานไม่แสวงกำไร, รัฐวิสาหกิจ (Other sectors; government, academic, non-profit organization and state enterprise)	12,457	13,319	20,186	30,270	29,045	25,229	30,826	31,201
ร้อยละค่าใช้จ่าย R&D ทั้งหมด (% shares of total GERD)	(63)	(59)	(49)	(53)	(46)	(30)	(27)	(20)
รวมค่าใช้จ่าย R&D ทั้งหมด (Total GERD)	19,735	22,654	40,870	57,038	63,490	84,671	113,527	155,143
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross domestic product: GDP)	9,080,466	9,041,551	11,120,500	12,221,417	13,132,234	13,672,851	14,533,465	15,451,959
ค่าใช้จ่าย R&D ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ร้อยละ) (GERD/GDP: %)	0.22	0.25	0.37	0.47	0.48	0.62	0.78	1.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ

เมื่อกลไกสำคัญในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเป็นเรื่องของการปฏิรูปการวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2564) จึงได้กำหนดเป้าหมายสัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อจีดีพีเพิ่มเป็นร้อยละ 1.5 เน้นการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์และเป้าหมายของประเทศ และมีการกำหนดตัวชี้วัดผลงานวิจัยถูกนำไปใช้ในการสร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์ให้แก่ภาคการผลิต ภาคบริการ และภาคธุรกิจ อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ของโลกในปี พ.ศ. 2560 ประเทศที่มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP สูงที่สุด 10 อันดับต้น ๆ คือ เกาหลีใต้ (4.3) อิสราเอล (4.2) ญี่ปุ่น (3.4) สวิสเซอร์แลนด์ (3.2) ฟินแลนด์ (3.2) ออสเตรเลีย (3.1) สวีเดน (3.1) เดนมาร์ก (2.9) เยอรมัน (2.9) สหรัฐ (2.7) และเมื่อเทียบกับไทยอาจต้องใช้

ระยะเวลาในการพัฒนา แต่อย่างไรก็ตาม นับว่าไทยได้มีแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น และเมื่อมีก้าวแรก ก้าวที่สองย่อมตามมา ดังนั้น ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านไปสู่ The Fourth Industrial Revolution จึงมีความท้าทายมากมายที่หลายฝ่ายจะต้องร่วมมือกันโดยเฉพาะภาครัฐต้องมีการบูรณาการการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและผลักดันอย่างต่อเนื่องโดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่เพื่อสร้างความเข้มแข็ง จากภายในกลายเป็นภูมิคุ้มกัน ที่สามารถนำพาประเทศให้ก้าวข้ามกับดักต่าง ๆ ไปได้

ดังนั้น กล่าวได้ว่าการศึกษาเชิงบูรณาการ เพื่อตอบโจทย์ประเด็นปัญหาและสร้างโอกาสในระดับโลกและระดับประเทศต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลักดันจุดแข็งให้นำพาประเทศไทยบรรลุเป้าหมายหลุดพ้นจากกับดักที่ทำให้ประเทศเสียเปรียบทางการแข่งขันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในหัวข้อถัดไปจะกล่าวถึงทิศทางการวิจัยการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อเป็นแนวทางการทำงานให้ตอบโจทย์ความต้องการ สร้างโอกาสในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

3. ทิศทางการวิจัยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

การสร้างการเติบโตของประเทศที่มุ่งหน้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาประเทศมุ่งสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยปัจจัย

ในการขับเคลื่อนที่สำคัญ คือ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้มีความเจริญก้าวหน้าและยกระดับคุณภาพชีวิต รวมทั้งยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ ดังนั้นการวิจัยที่มีเป้าหมายแนวทางชัดเจนและตอบสนองต่อความต้องการ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาระบบวิจัยยังต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนวิจัย เพื่อเป็นแนวทางการวิจัยให้หน่วยงานวิจัยหรือสถาบันต่าง ๆ มีทิศทางการวิจัยไปในทางเดียวกัน

อย่างที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อการวิจัยกับการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ในเรื่อง การวิจัยเชิงบูรณาการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน และหน่วยงานทุกภาคส่วนสามารถพัฒนาการวิจัยของประเทศเพื่อนำความรู้มาใช้ประโยชน์และถ่ายทอดสู่สาธารณะอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนกินดีอยู่ดี และประเทศมีความมั่นคงตามวิสัยทัศน์ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นองค์กรหลักที่ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยผลงานวิจัยและองค์ความรู้

ในบทความนี้ จึงขอเสนอ ประเด็นเรื่องการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน โดยจะขอยกตัวอย่างการเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการใช้มุมมองของเศรษฐกิจสีเขียว ในหัวข้อเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และการเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการทำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยตรงต่อความต้องการผู้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง ในหัวข้อจากงานวิจัยสู่ผลกระทบ (From Research to Impact) ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวในส่วนต่อไป

3.1 เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดแนวคิดและแบบจำลอง (Model) เศรษฐศาสตร์ใหม่ ๆ จำนวนมาก ซึ่งแนวคิดหลักในคริสต์ศตวรรษที่ 21 คือ ในการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพราะโลกกำลังเผชิญกับหายนะทางระบบนิเวศอย่างหนักหน่วง ดังนั้น การเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกับการรักษาภาวะแวดล้อมให้ยั่งยืนจึงเป็นสิ่งที่ทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญอย่างมาก

การเปลี่ยนมุมมองต่อโลกด้วยการเติบโตทางเศรษฐกิจหรือความอยู่ดีกินดีของมนุษย์เป็นไปโดยควบคู่กับการทำสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน ลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากปัญหาสิ่งแวดล้อม และต้องมีความเท่าเทียมกันในสังคม จึงเป็นประเด็นที่หลาย ๆ ประเทศให้ความสนใจและพร้อมร่วมมือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

3.1.1 นิยามของเศรษฐกิจสีเขียว

เศรษฐกิจสีเขียว คือ มุ่งบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และความเท่าเทียมกันในสังคม ลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ลดผลกระทบทางลบจากกิจกรรมของมนุษย์ และลดความขาดแคลนของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ (ชล บุนนาค, 2559)

3.1.2 เศรษฐกิจสีเขียวสำคัญอย่างไร

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทั่วโลกกำลังเผชิญและตระหนักถึงภัยคุกคาม คือ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือ ปัญหาโลกร้อน สาเหตุนี้เกิดจากการเพิ่มขึ้นของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศส่งผลให้โลกดูดซับรังสีความร้อนเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และส่งผลให้อุณหภูมิเฉลี่ยของพื้นผิวโลกเพิ่มสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลกนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะทางกายภาพของภูมิอากาศโลกหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงในปริมาณฝน อุณหภูมิน้ำทะเล การเพิ่มขึ้นของพายุ เป็นต้น ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

เกิดเป็นต้นทุนต่าง ๆ ทำให้การกำหนดนโยบายของรัฐไม่มีเสถียรภาพ ส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างไม่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ยังมีแนวคิดในการพัฒนาเทคโนโลยีสะอาด การใช้พลังงานทางเลือก การสร้างสิ่งปลูกสร้างและระบบเตือนภัยธรรมชาติล่วงหน้า (Early Warning System) รวมถึงการลงทุนในงานศึกษาวิจัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเป็นการลดความรุนแรงของผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นการลดความเสี่ยง เตรียมการรับมือ และพยายามปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อช่วยให้ความเสียหายที่จะเกิดจากผลกระทบบรรเทาลง

3.1.3 ประเทศไทยกับเศรษฐกิจสีเขียว

จากยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ได้มีการวางยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไว้ทั้งหมด 6 เป้าหมาย ซึ่งจะสามารถตอบโจทย์การสร้างการเติบโตของประเทศที่มุ่งหน้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อประเทศไทยเป็นต้นแบบการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีสิ่งแวดล้อมดีที่สุดในอาเซียน ตามวิสัยทัศน์ "เติบโต สมดุล ยั่งยืน" ดังนี้

- 1) จัดระบบอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
- 2) วางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 กลุ่มน้ำเน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ
- 3) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 4) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมๆ
- 5) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 6) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เรื่องสิ่งแวดล้อมถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือ ช่วยแก้ไขปัญหากันอย่างจริงจัง สำหรับประเทศไทยต้องหาจุดสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เน้นคุณภาพชีวิตของผู้คนและสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี การจะเป็นเช่นนั้นได้จำเป็นต้องมีเทคโนโลยีสีเขียวรูปแบบต่าง ๆ มารองรับ

เศรษฐกิจสีเขียวจึงน่าจะเหมาะกับประเทศไทยที่มีรากฐานการพัฒนาดั้งเดิมเป็นแบบเกษตรกรรม การเพาะปลูกโดยพึ่งพาเทคโนโลยีที่เหมาะสม ลดการใช้สารเคมีมากเกินไปจนทำให้ดินปนเปื้อน มุ่งใช้ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับพืชและสัตว์ผ่านการศึกษาพันธุกรรมอย่างเหมาะสม น่าจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเอง มีผลผลิตมากเพียงพอเลี้ยงปากท้องคนในชาติและเหลือส่งออกได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม จากยุทธศาสตร์เป้าหมายที่ 6 การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม ในฐานะที่ สศค. หน่วยงานที่มีภารกิจในการเสนอแนะ ออกแบบนโยบายและมาตรการด้านการคลัง ระบบการเงิน รวมทั้งเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีคุณภาพเชิงรุกต่อกระทรวงการคลัง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ เพื่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน จึงเล็งเห็นความสำคัญในการทำงานวิจัยในเรื่องดังกล่าว ดังเช่น งานวิจัยทั้ง 2 งานวิจัยที่ได้ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.1.4 งานวิจัยของ สศค. ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสีเขียว

3.1.4.1 การพัฒนามาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจสีเขียว

บทสรุปโดยย่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันจำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยทรัพยากรธรรมชาติบางประเภทอาจไม่สามารถสร้างใหม่ทดแทนได้ หรืออาจต้องใช้เวลานานในการสร้างขึ้นทดแทน เช่น ถ่านหิน น้ำมันปิโตรเลียม และแร่ธาตุต่าง ๆ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่

อย่างจำกัด ทำให้ราคาของทรัพยากรธรรมชาติในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมสูงขึ้น นอกจากนี้ การใช้พลังงานที่ไม่สะอาดเหล่านี้ยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศและมลพิษที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น แนวคิดเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งพลังงานที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (Renewable Energy) หรือเทคโนโลยีใหม่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Energy) ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพของเศรษฐกิจและส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป

แม้ว่าเศรษฐกิจสีเขียวจะมีประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมมากมาย แต่การสนับสนุนทางการเงินเพื่อเศรษฐกิจสีเขียวในประเทศไทยยังมีข้อจำกัด โดยมีเหตุผลด้วยกันหลายประการ ประการแรก ธุรกิจส่วนใหญ่ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยังไม่ได้เล็งเห็นถึงผลประโยชน์ระยะยาวในการเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตให้มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประการที่สอง สถาบันการเงิน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจหรือธนาคารพาณิชย์ ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในการประเมินความเสี่ยงและความคุ้มค่าของโครงการสีเขียว และประการสุดท้าย ในการดำเนินโครงการสีเขียวต้องใช้เงินลงทุนเริ่มแรกเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้ผู้ผลิตและสถาบันการเงินไม่สนใจการดำเนินธุรกรรมเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจสีเขียว

3.1.4.2 การศึกษากฎหมายและมาตรการจูงใจทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจสีเขียว

บทสรุปโดยย่อ

สืบเนื่องจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในการประชุมสหประชาชาติ แนวคิดเรื่องการสนับสนุนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้กลายมาเป็นนโยบายในการผลักดันให้เกิดการจัดทำกฎหมายเพื่อส่งเสริม “ธุรกิจสีเขียว” ในหลายประเทศ กล่าวคือ ในปัจจุบัน

ทิศทางการวิจัยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

หลักการดังกล่าวได้รับการส่งเสริมและพัฒนาผ่านนโยบายที่กระตุ้นให้ภาคเอกชนตระหนักถึงการลงทุนที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ผ่านการรณรงค์และส่งเสริมโดยภาครัฐผ่านแนวนโยบายในด้านต่าง ๆ

ทั้งนี้สามารถอ่านรายงานวิจัยฉบับเต็มได้จากเว็บไซต์ สศค. ศึกษาวิธีการเข้าเว็บไซต์ได้ที่ภาคผนวกค

FROM RESEARCH TO IMPACT

จากงานวิจัยสู่ผลกระทบ

3.2 จากงานวิจัยสู่ผลกระทบ (From Research to Impact)

การวิจัยเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและนโยบายของประเทศ ดังนั้นงานวิจัยในปัจจุบันจึงต้องมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับ “ผลกระทบ” (Impact) เป็นสำคัญเพื่อการพัฒนาประเทศ

การวิจัยที่มาจากความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์และคำนึงถึงผลกระทบ ตั้งแต่ต้น จะเป็นงานวิจัยที่ทำให้มั่นใจได้ระดับหนึ่งว่าผลงานวิจัยจะถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นการคัดเลือกการวิจัยที่มาจากผู้ใช้ประโยชน์และทำให้ผู้ใช้ประโยชน์ตระหนักงานวิจัยตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างแท้จริง จะเพิ่มโอกาสที่จะเกิดผลกระทบที่คาดหวังจากงานวิจัยได้ ทั้งนี้มีหลักในการทำให้การวิจัยไปสู่ผลกระทบที่คาดหวัง คือ

1. การตั้งประเด็นการวิจัยจากผลกระทบ (Being with the End in Mind)
2. การทำวิจัยโดยเอาความต้องการ (Demand-Driven Approach) เป็นตัวตั้ง
3. การระบุผู้ใช้ประโยชน์/ผู้ได้รับผลกระทบจากการวิจัย (User-Oriented approach) ตั้งแต่ต้น

แนวทางการทำงานของ “จากงานวิจัยสู่ผลกระทบ” From Research to Impact มีทั้ง 5 แนวทาง ดังนี้ 1) ทุกงานวิจัยตั้งอยู่บนข้อเท็จจริงที่เป็นความต้องการของสังคม 2) งานวิจัยต้องคำนึงถึงผู้ใช้ประโยชน์ 3) งานวิจัยต้องออกแบบให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ประโยชน์ ทั้งต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ 4) ผลงานวิจัยต้องถูกขับเคลื่อนไปสู่การใช้ประโยชน์และมีกลไกการขับเคลื่อนไปสู่ผู้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง และ 5) มีการสื่อสารสร้างคุณค่าให้สังคมตระหนักถึงการวิจัยและพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และมนุษย์

เป็นที่ตระหนักกันดีว่าบทบาทของการวิจัยไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเป็นกิจกรรมของการสร้างองค์ความรู้เพื่อการอธิบายข้อปัญหา รวมถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสังคมหรือการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นใหม่ที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในกิจกรรมการผลิตและการบริโภค แต่ยังหมายถึงรวมถึงกระบวนการนำความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปสู่การสร้างสรรคเป็นคุณค่าและมูลค่า จนเกิดเป็นผลลัพธ์และผลกระทบกับสังคมตามมา การวิจัยหรือการลงทุนวิจัยจึงเป็นกระบวนการที่สร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นการเสริมสร้างความอยู่ดีกินดีหรือการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้คนในสังคม รวมถึงการเป็นจักรกลในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การจะทำให้โครงการวิจัยหรือแผนงานวิจัย รวมถึงแผนการพัฒนานำไปสู่การสร้างเป็นผลลัพธ์เกิดเป็นผลกระทบตามเป้าหมายที่ต้องการนั้น จำเป็นต้องมีกลไกและกระบวนการจัดการในแต่ละขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดมีการนำไปใช้ประโยชน์และเกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของภาคีหุ้นส่วนภายในขอบเขตของเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนต่อไปจะกล่าวถึงการนำเสนอถึงความเป็นมาของกรอบคิดเชิงทฤษฎีที่นำมาใช้ในการเชื่อมความสัมพันธ์อย่างเป็นเหตุเป็นผลระหว่างผลผลิตหรือผลงานที่เกิดขึ้นกับโครงการกับการนำไปใช้ประโยชน์ และการนำเสนอกรณีตัวอย่างของรูปแบบการจัดการชุดโครงการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษา

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

การเชื่อมโยงการลงทุนในโครงการ
วิจัยสู่การใช้ประโยชน์

3.2.1 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี การเชื่อมโยงการลงทุนในโครงการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

การลงทุนในโครงการวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง การสร้างสรรค์ และการจัดการองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นกับสังคม ซึ่งองค์ความรู้หรือข้อเท็จจริงที่ได้รับการสะสมในช่วงเวลาต่าง ๆ จะก่อให้เกิดเป็นทุนทางปัญญาอุปถัมภ์เป็นสังคมแห่งฐานความรู้ตามมา ประเทศที่มีการสะสมทุนทางปัญญาให้กับสังคมไว้มาก หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าประเทศที่มีฐานการลงทุนทางการวิจัยเพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมไว้มาก ย่อมพัฒนาไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสังคมที่มีการวิวัฒนาการในองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง มีระบบและกระบวนการในการนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปใช้สร้างเสริมความอยู่ดีกินดีให้กับสังคม ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสังคมได้อย่างเหมาะสม สร้างความก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศ ในอีกมิติหนึ่งการลงทุนวิจัยจัดเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีจุดมุ่งหวังในการใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อการผลิตหรือการสร้างผลงานที่เป็นองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรม ซึ่งผลผลิตหรือผลงานจากงานวิจัยเมื่อได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น สำหรับรูปแบบแนวคิดหรือวิธีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของการดำเนินการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ที่จะกล่าวถึงในที่นี้ ประกอบด้วย 3 แนวคิด ได้แก่ กรอบเหตุผลสัมพันธ์ (Logical Framework) แผนที่ผลลัพธ์ (Outcome Mapping) และทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change)

3.2.1.1 กรอบเหตุผลสัมพันธ์ (Logical Framework)

Logical Framework เป็นแนวคิดหรือวิธีที่ใช้หลักตรรกะของความเป็นเหตุเป็นผลเพื่ออธิบายเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า (inputs) ที่ใช้กิจกรรมการจัดการและดำเนินการต่าง ๆ (Activities หรือ Processes) ที่เกิดขึ้นภายในโครงการ จัดทำขึ้นเป็นผลผลิตหรือผลงาน (outputs) ตามวัตถุประสงค์ที่โครงการได้ระบุไว้ ไปพร้อมกับความคาดหวัง (Expect) ให้ผลผลิตหรือผลงานที่ได้รับถูกขยายผลก้าวไปสู่การใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองกับเป้าประสงค์และเป้าหมายขั้นสุดท้ายที่ต้องการ (Purposes and Goal) ที่อยากจะเห็นหรือพึงอยากจะให้เกิดขึ้น ตามแนวคิดดังกล่าวได้ผนวกเอามิติการใช้ประโยชน์เข้ามาเป็นเป้าหมายของโครงการที่พึงปรารถนาจะให้เกิดขึ้นกับชุมชนหรือสังคม รวมอยู่อยู่กับการจัดทำแผนและการออกแบบโครงการ ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดขึ้นนั้นเป็นเสมือนการสร้างวิสัยทัศน์ (Vision) ให้กับโครงการขึ้นมาก่อนพร้อมกับการระบุถึงภารกิจ (Mission) ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุหรือเกิดขึ้นตามเป้าหมายที่ปรารถนาหรือพึงประสงค์ไว้

3.2.1.2 แผนที่ผลลัพธ์ (Outcome Mapping)

Outcome Mapping หรือ “แผนที่ผลลัพธ์” เป็นแนวคิดหรือวิธีที่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมหรือความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับภาคีชุมชน เป้าหมายหรือเป็นกลไกการจัดการที่มุ่งถึงผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ (Result Base Management) 6 ของภาคีเป้าหมายต่าง ๆ (Boundary Partners) เป็นหลัก ทั้งนี้การที่จะทำให้เกิดขึ้นเป็นผลลัพธ์เกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีกิจกรรมหรือกลไกในการแทรกแซง (Intervention) ผ่านกระบวนการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ การทำให้มีความตระหนัก ตลอดจนการสร้างทัศนคติที่ดี ซึ่งปัจจัยดังกล่าวหากเกิดขึ้นแล้วจะทำให้ภาคีเป้าหมายต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม (Behavior) ความสัมพันธ์ (Relationship) หรือการกระทำ (Actions) ตามมา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะเป็นพลังผลักดันขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social change) ตามมา

แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างหลากหลาย ทั้งที่โดยเจตนาและไม่ได้เจตนา ทั้งที่เป็นทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้แนวคิดหรือวิธี Outcome Mapping ได้ให้ความสำคัญกับการอธิบายปรากฏการณ์ของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ทำไมจึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

3.2.1.3 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change)

Theory of Change หรือ “ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง” เป็นแนวคิดหรือวิธีที่มีองค์ประกอบของโครงสร้างของตัวแปรที่เป็นปัจจัยหลักคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Logical Framework ,Outcome Mapping และ Impact Pathway ซึ่งโครงสร้างของตัวแปรที่สำคัญดังกล่าว ประกอบด้วย ปัจจัยหรือทรัพยากรนำเข้า (Inputs) กิจกรรมต่าง ๆ (Activities) อันนำไปสู่การได้มาซึ่งผลผลิตหรือผลงาน (Outputs) จากโครงการนั้น ๆ กลไกการจัดการเพื่อทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยการขยายผลสู่ภาคีหุ้นส่วนต่าง ๆ ผ่านการเปลี่ยนแปลงระดับการยอมรับ ในพฤติกรรมความสัมพันธ์ แนวคิด หรือการกระทำของบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยธุรกิจ สถาบัน ที่เป็นภาคีหุ้นส่วนหรือผู้ใช้ประโยชน์ตามเป้าหมายตามบริบทของข้อกำหนด (Assumptions) เกิดขึ้นเป็นผลลัพธ์ (Outcomes) และสร้างผลกระทบ (Impacts) ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ปัจจุบัน ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงได้เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในการบริหารจัดการโครงการตลอดจนการประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนาและโครงการวิจัยขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและการพัฒนาในระดับสากลอย่างหลากหลาย เช่น องค์กรด้านสาธารณสุข องค์กรด้านสิทธิมนุษยชน องค์กรด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือชี้วัดถึงประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของแผนงานหรือโครงการที่ได้รับการสนับสนุนหรือลงทุนให้ดำเนินการ ตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินหาผลกระทบของโครงการ รวมถึงการกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy) สำหรับการบริหารจัดการโครงการวิจัยหรือโครงการพัฒนาอย่างแพร่หลาย

3.2.2 การสังเคราะห์ กรณีตัวอย่าง

ประเด็นข้อปัญหาที่นำไปสู่
การจัดทำโครงการประเมินเทคโนโลยี
และนโยบายด้านสุขภาพ (Health
Intervention and Technology
Assessment; HITAP) ของ ดร.นพ.ยศติระ

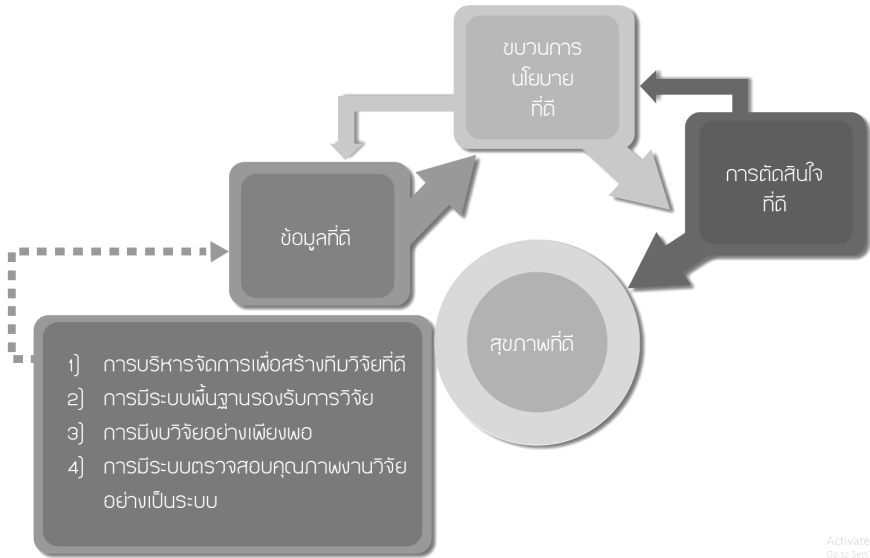

วัฒนานนท์ เกิดขึ้นจากสภาพของข้อเท็จจริงที่ว่า “ระบบสุขภาพของสังคมยุคใหม่
ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมากและครอบครัวจำนวนมากเป็นทุกข์ที่ต้องสูญเสีย
ทรัพย์สินที่ได้สะสมมา หรือเกิดเป็นหนี้สิน และในบางรายมีถึงขั้นล้มละลาย
เพราะต้องเผชิญกับความรุนแรงของค่าใช้จ่ายทางสุขภาพ” ซึ่งนำไปสู่ประเด็น
การวิตกกังวลถึงเรื่อง “ความยั่งยืนของระบบสุขภาพในระยะยาว”

การหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับระบบสวัสดิการ
ด้านการรักษาพยาบาลนั้นมีความจำเป็นจึงนำไปสู่การจัดทำโครงการ HITAP
เพื่อนำเสนอแนวทางการวิเคราะห์เปรียบเทียบทางเลือกในการดูแลรักษาแบบต่าง ๆ
ไปพร้อมกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลและการมีข้อมูลที่ดีด้านการประเมินอย่าง
มีมาตรฐานและได้คุณภาพมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนนอกจากนี้ข้อมูลที่ี้สามารถตอบปัญหาเชิงนโยบาย
ที่กำลังเผชิญอยู่ได้อย่างทันเวลา อันนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่วาง
อยู่บนหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งจะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและสร้างผลกระทบ
ที่ดีกับระบบสวัสดิการ ทำให้ประชาชนหรือผู้ป่วยมีสุขภาพะที่ดีขึ้นตามมา

การบริหารจัดการงานวิจัยของโครงการ HITAP ที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็น
การนำเสนอเชิงสังเคราะห์เพื่อแสดงถึงการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง
(Theory of Change) และรูปแบบของกิจกรรมการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่ขอบเขต
ของผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการ (ภาพที่ 5)

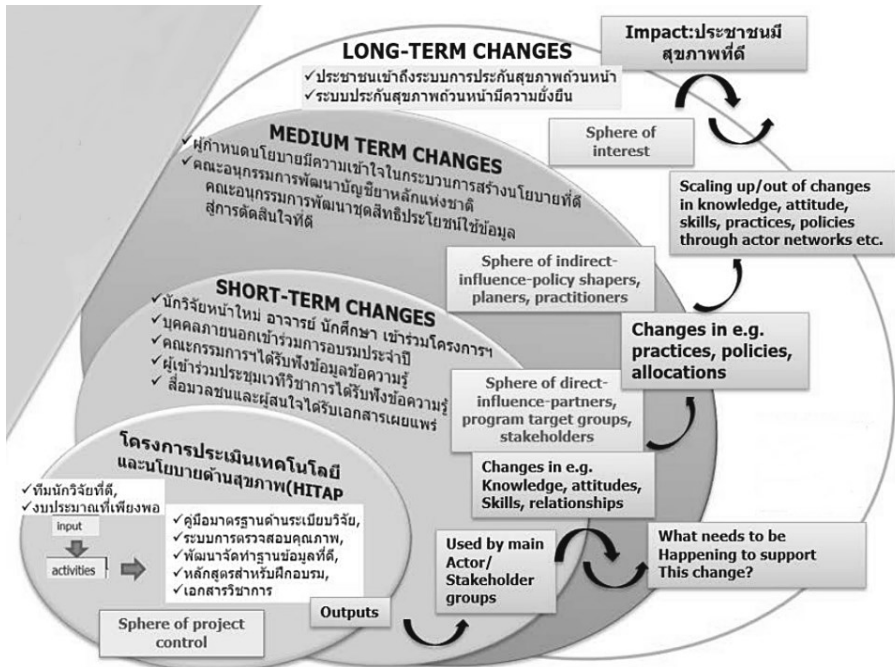
ภาพที่ 5 การบริหารจัดการงานวิจัยของโครงการ HITAP ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: สังเคราะห์เนื้อหาและใช้ข้อมูลจาก ยศติระ วัฒนานนท์ (2561)

การมีข้อมูลที่ดีของโครงการ HITAP ต่อมาได้ส่งผลให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาดังกล่าวจึงได้สนับสนุนให้จัดตั้งโครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพพร้อมกับการสนับสนุนทุนเพื่อจัดทำประเมินความคุ้มค่าและกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางนโยบาย และทำให้โครงการ HITAP ได้เป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยเฉพาะการมีภารกิจในการสร้างและจัดทำข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ และคณะกรรมการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์

ภาพที่ 6 เส้นทางสู่ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการบริหารจัดการงานวิจัย HITAP

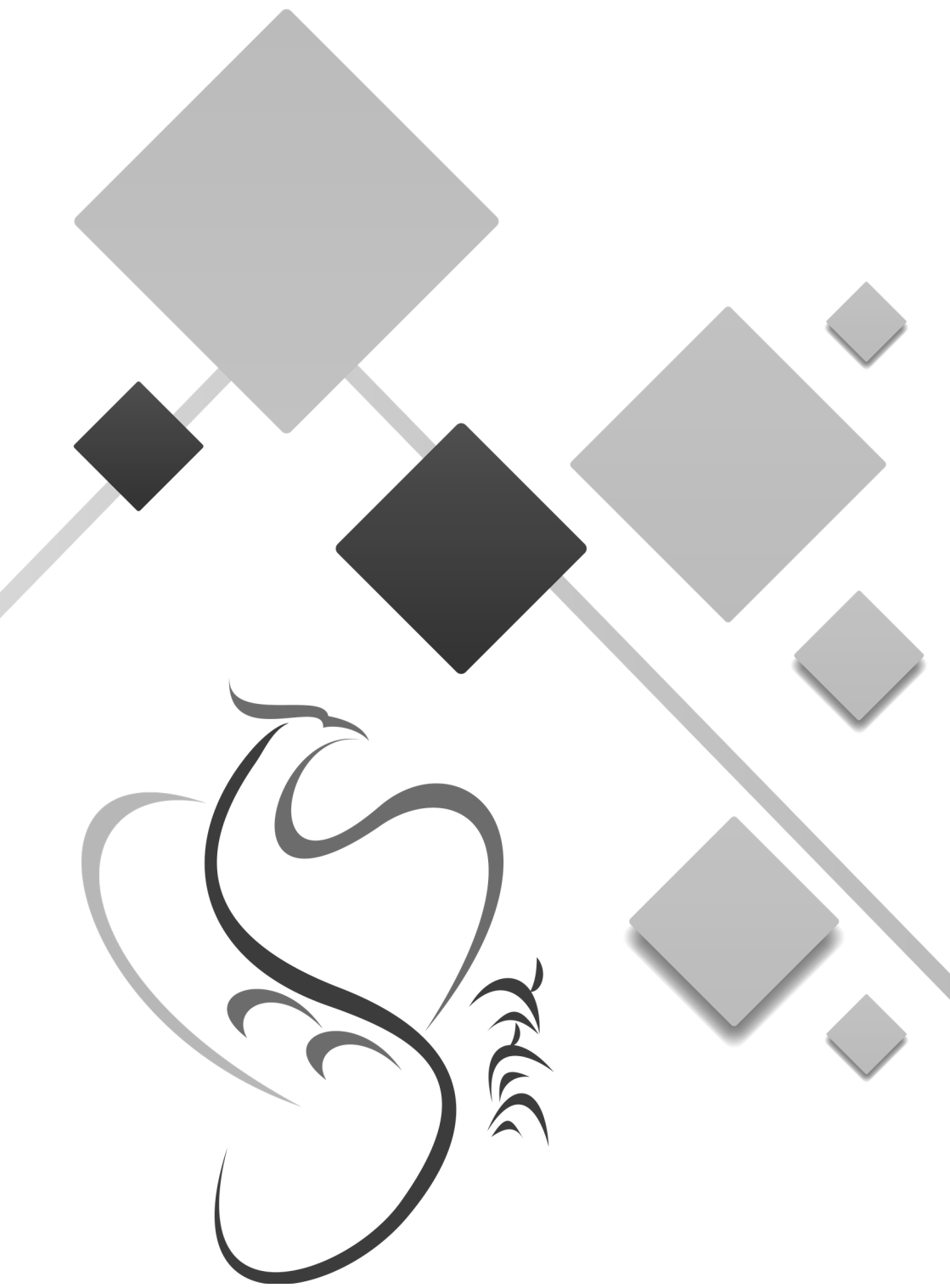
ที่มา: เอกสาร เรื่อง “บริหารจัดการงานวิจัยไฮแทป”

ภาพที่ 6 แสดงการสังเคราะห์เส้นทางสู่ผลลัพธ์และผลกระทบ (Impact Pathway) ของโครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) ภายใต้กรอบคิดของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนผลงานของโครงการไปสู่การใช้ประโยชน์เกิดการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลลัพธ์ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว จนนำไปสู่ผลกระทบเกิดขึ้นกับสังคมโดยรวมการทำให้ประชาชนคนไทยมีสุขภาพที่ดีได้เข้าถึงระบบประกันสุขภาพอย่างถ้วนหน้าและระบบมีความยั่งยืนนั้น จัดเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะยาว (Long-Term Change) และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวงกว้างกับประชาชนโดยรวม ซึ่งจัดเป็นขอบเขตหรือพื้นที่ที่ผู้คนในสังคมสนใจ

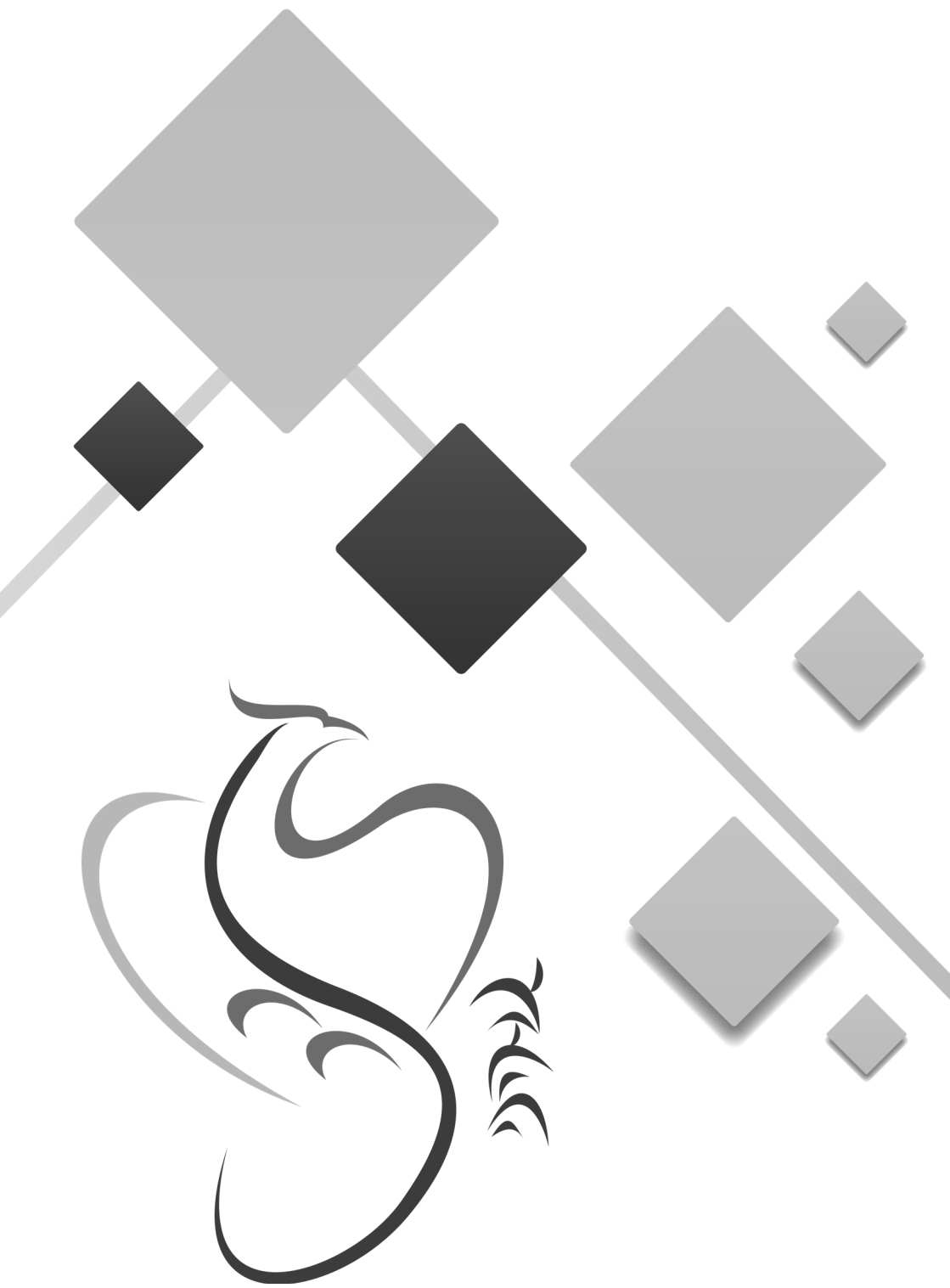
(Sphere of Interest) ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนับเป็นผลกระทบที่เอื้อประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดีตามมา

ดังนั้น การจัดการงานวิจัยสู่ผลลัพธ์และผลกระทบเป็นการสร้างกลไกและกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ อันนำไปสู่การขับเคลื่อนผลผลิตหรือผลงานที่เกิดขึ้นกับโครงการวิจัยให้ก้าวไปสู่การใช้ประโยชน์ในมิติต่าง ๆ กับชุมชนหรือสังคม โดยให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมความสัมพันธ์ การตระหนักถึง ตลอดจนรวมถึงการกระทำของภาคีชุมชนเป้าหมาย ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม ทั้งในขอบเขตที่โครงการควบคุมได้และในขอบเขตที่นอกเหนือการควบคุมของโครงการ ซึ่งในบทความฉบับนี้ ได้กล่าวถึงแนวคิดเชิงตรรกะที่สำคัญ ประกอบด้วย Logical Framework, Outcome Mapping และ Theory of Change นอกจากนี้ยังได้นำเอาโครงการการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) มาสังเคราะห์เป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นรูปแบบและกลไกในการจัดการผลผลิตหรือผลงานจากโครงการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการออกแบบรูปแบบของกลไกการจัดการในกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละโครงการสู่การสร้างผลลัพธ์และผลกระทบกับสังคมนั้นพบว่า มีรูปแบบขององค์ประกอบทั้งศาสตร์และศิลป์ควบคู่กันไป

ในหัวข้อถัดไปจะกล่าวถึงการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 3 โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ดังนี้ 1) โครงการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด 2) โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อรักษาวินัยการคลังของรัฐ และ 3) โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน [Sustainable Development Goals (SDGs) Priority Index] เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการออกนโยบายของกระทรวงการคลัง

การสังเคราะห์โครงการวิจัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

4. การสังเคราะห์โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

4.1 การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด

การสังเคราะห์งานวิจัยมีความสำคัญมาก เนื่องจากจะช่วยรวบรวมที่มาและความสำคัญของการศึกษา วิธีดำเนินงานวิจัย ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ตลอดจนข้อจำกัดของงานวิจัยและงานวิจัยในอนาคตเพื่อให้บุคคลที่สนใจภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าหรือต่อยอดงานวิจัยในอนาคตต่อไป

4.1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

ในปัจจุบันการวิเคราะห์ การวางแผน และการประเมินผลของนโยบายเศรษฐกิจมีความซับซ้อนกว่าในอดีต เนื่องจากโครงสร้างของเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งในระดับมหภาคและภูมิภาค ซึ่งอีกทั้งปัจจัยกำหนดสถานการณ์และทิศทางของเศรษฐกิจมีมากมาย เพิ่มไปด้วยความผันผวนไม่สามารถคาดการณ์ได้ ประกอบกับในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาการดำเนินนโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาในเชิงพื้นที่มากขึ้น อันจะเห็นได้จากการนโยบายและมาตรการหลายอย่างมุ่งเป้าไปยังภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างทั่วถึง (Inclusive Growth) ส่งผลให้ประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ มีงานทำและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่ากระทรวงการคลังในฐานะหน่วยงานหลักในการวางแผนเศรษฐกิจจะมีแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Model) เป็นเครื่องมือหลักในการประมาณการเศรษฐกิจและประเมินผลกระทบของนโยบายต่าง ๆ ต่อเศรษฐกิจ แต่การวิเคราะห์การวางแผน และการประเมินผลของนโยบายเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงในมิติของโครงสร้างเศรษฐกิจ ด้วยเหตุผลข้างต้น กระทรวงการคลังจำเป็นต้องมีแบบจำลองเศรษฐกิจภูมิภาค (Regional Economic Model) ที่เป็นเครื่องมือในการอธิบายสถานการณ์เศรษฐกิจและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้เป็นรายภูมิภาคและรายจังหวัดเพื่อประกอบการเสนอแนะนโยบายในอนาคต

โดยงานวิจัยเรื่องดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ 5 ข้อ ได้แก่ 1) ศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดและภูมิภาคและวิเคราะห์สัดส่วนโครงสร้างน้ำหนักของเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดและภูมิภาค 2) พัฒนดัชนียเศรษฐกิจผสม (Composite Economic Index) ของเศรษฐกิจรายจังหวัดและรายภูมิภาค เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการติดตามและวิเคราะห์ทิศทาง เศรษฐกิจ 3) วิเคราะห์เชิงปริมาณถึงผลกระทบของมาตรการการเงินการคลังต่อเศรษฐกิจภูมิภาคและจังหวัด 4) สำนวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคของประเทศ ถึงมาตรการภาครัฐที่พื้นที่นั้น ๆ ต้องการมากที่สุด เพื่อนำมาออกแบบนโยบายการเงินการคลังที่สามารถตอบโจทย์และตรงตามความต้องการของแต่ละพื้นที่และสอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจภูมินาคนั้น ๆ และ 5) เพื่อเสนอแนะรูปแบบบทวิเคราะห์และรายงาน และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาในระดับภูมิภาค

4.1.2 วิธีดำเนินงานวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่

4.1.2.1 ทบทวนเอกสารงานวิจัยและการศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (Gross Provincial Product; GPP) ทั้ง 76 จังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร และผลิตภัณฑ์มวลรวมของภูมิภาค (Gross Regional Product; GRP) ทั้ง 7 ภูมิภาค เป็นข้อมูลหลัก ประกอบกับการนำเครื่องชี้เศรษฐกิจรายเดือนจากหน่วยงานต่าง ๆ มาใช้อีก 16 ตัว ในช่วงตั้งแต่เดือนมกราคม 2555 ถึงเดือนกันยายน 2560 มาจัดทำดัชนีเศรษฐกิจผสม (Composite Economic Index) เพื่ออธิบายโครงสร้างและสถานการณ์เศรษฐกิจของจังหวัดนั้น ๆ นอกจากนี้ ยังนำแบบจำลอง Vector Autoregression (VAR) มาช่วยให้การวิเคราะห์มีความรอบด้านยิ่งขึ้น

4.1.2.2 การสำรวความคิดเห็นของประชาชนจำนวน 2,900 ตัวอย่าง ใน 14 จังหวัด กระจายครบทั้ง 7 ภูมิภาค (กลุ่มตัวอย่าง) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวข้อมูลทั้ง 7 ภูมิภาค ซึ่งจะทำการเลือกจังหวัดที่มีเศรษฐกิจ

ค่อนข้างใหญ่จำนวน 1-3 จังหวัด เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิภาค โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการ เกษตรกร และรับจ้างทั่วไป เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายภาครัฐในช่วงที่ผ่านมา อาทิ นโยบายโครงการประชารัฐสวัสดิการโดยการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

4.1.3 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถแบ่งได้ 2 ประเด็น ได้แก่

4.1.3.1 ผลจากแบบจำลอง VAR สามารถชี้วัดผลกระทบอันเกิดจากปัจจัยภายนอกที่มีต่อเศรษฐกิจจังหวัดในภูมิภาคเดียวกันได้ผลที่ได้จะพบว่า ผลกระทบจากเหตุการณ์หนึ่ง ๆ จะมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

4.1.3.2 ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (กลุ่มตัวอย่าง) พบว่ามีความเห็นต่อมาตรการภาครัฐใน 4 ด้าน ได้แก่

1. การรู้จักมาตรการช่วยเหลือประชาชนจากภาครัฐ พบว่า มาตรการที่ประชาชนรู้จักเกินร้อยละ 50 มีจำนวน 25 โครงการจาก 42 มาตรการ โดย 5 มาตรการแรกที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดคือ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มากที่สุด ร้อยละ 98.90 รองลงมาคือโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ร้อยละ 98.04 โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ 96.56 โครงการธงฟ้าประชารัฐ ร้อยละ 87.85 โครงการเบี้ยยังชีพคนพิการ ร้อยละ 83.24 สำหรับมาตรการที่เป็นที่รู้จักน้อยที่สุดอยู่ที่ระดับร้อยละ 32

2. ความเกี่ยวข้องกับมาตรการช่วยเหลือประชาชนจากภาครัฐ พบว่า มาตรการที่ประชาชนเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับตนเองเกินร้อยละ 50 มีเพียง 4 มาตรการ ได้แก่ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มากที่สุด ร้อยละ 78.05 รองลงมาคือ มาตรการลดราคาน้ำมัน ร้อยละ 68.89 มาตรการควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภค ร้อยละ 69.14 และโครงการธงฟ้าประชารัฐ ร้อยละ 54.06

3. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของมาตรการช่วยเหลือประชาชนจากภาครัฐ ในทุกภูมิภาคประชาชนเห็นตรงกันว่าทุกมาตรการมีประโยชน์เกินร้อยละ 50 ทั้งหมด โดยในภาพรวม 5 มาตรการแรกที่ประชาชนเห็นว่า มีประโยชน์มากที่สุดคือโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มากที่สุด ร้อยละ 98.93 รองลงมาคือโครงการทุนการศึกษาเพื่อเด็กเรียนดีแต่ด้อยโอกาส ร้อยละ 98.76 โครงการเบี้ยยังชีพคนพิการ ร้อยละ 98.72 โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ร้อยละ 98.52 และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ร้อยละ 98.21 สำหรับโครงการที่ประชาชนเห็นว่ามีความประโยชน์น้อยที่สุดยังเห็นว่ามีความประโยชน์สูงถึงร้อยละ 87

4. เรื่องที่ต้องการให้ภาครัฐให้ความช่วยเหลือ พบว่า จากการตอบคำถามแบบปลายเปิดพบว่ามาตรการที่ประชาชนต้องการมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การให้ความช่วยเหลือด้านราคาสินค้าเกษตร 2) การควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภค 3) การลดราคาน้ำมัน 4) การให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย และ 5) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ประชาชนในภาคอีสานและภาคเหนือมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ต้องการความช่วยเหลือมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ในขณะที่ กทม. และปริมณฑลมีจำนวนผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือน้อยที่สุด

4.1.4 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลจากแบบจำลองและการประมวลความคิดเห็นต่าง ๆ ทั้งจากการสำรวจข้อมูลและในเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้วิพากษ์นำมาสู่ข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1.4.1 รัฐบาลควรเน้นแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรโดยการเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตรและส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรแรงงานด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

4.1.4.2 การดำเนินนโยบายเชิงพื้นที่ที่ควรคำนึงถึงผลกระทบทั้งทางบวกและลบที่อาจเกิดขึ้นกับจังหวัดโดยรอบด้วย

4.1.4.3 ควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์มาตรการของรัฐให้ประชาชนได้รับรู้และมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

4.1.4.4 สิ่งที่ประชาชนต้องการความช่วยเหลือเป็นลำดับต้น ๆ ได้แก่ ความช่วยเหลือด้านราคาสินค้าเกษตร การควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภค การลดราคาน้ำมัน การให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ และโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า อย่างไรก็ตาม การให้ความช่วยเหลือจากรัฐบาลควรมีความสอดคล้องกับกลไกตลาดและส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังด้วย

4.1.5 ข้อจำกัดของงานวิจัย/การวิจัยในอนาคต

4.1.5.1 เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านอุปสงค์รายจังหวัด อาจสะท้อนโครงสร้างเศรษฐกิจยังไม่ครบถ้วน เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูลการส่งออกและการนำเข้าสินค้ารายจังหวัดในประเทศไทย

4.1.5.2 ปัจจัยทุนซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญและสามารถนำมาประกอบในการวิเคราะห์และติดตามเศรษฐกิจด้านอุปทานให้มีความแม่นยำเพิ่มขึ้นนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่มีการจัดเก็บในประเทศไทยเป็นรายจังหวัดเช่นกัน

4.1.5.3 การคำนวณดัชนีเศรษฐกิจผสม (Composite Index) ที่ใช้วิธี Principle Component Analysis ในการศึกษาครั้งนี้มีสมมติฐานว่าเครื่องชี้เศรษฐกิจทุกตัวที่นำมาใช้ในการคำนวณต่างมีความสำคัญต่อผลผลิตจังหวัด แต่ในความเป็นจริง ความสำคัญของเครื่องชี้แต่ละตัวอาจแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อความแม่นยำในการชี้วัดผลผลิตจังหวัด

4.1.5.4 การวิเคราะห์ผลกระทบรายจังหวัดด้วยแบบจำลอง VAR มีข้อจำกัดด้านข้อมูลซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด อาจส่งผลให้ความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์จากการคำนวณ ดังนั้น ควรระมัดระวังในการนำผลการศึกษาไปใช้ นอกจากนี้ งานศึกษานี้ทำการคำนวณผลกระทบภายนอกที่เกิดขึ้นในจังหวัดหนึ่ง ๆ และส่งผลกระทบต่อจังหวัดอื่น ๆ เท่านั้น ยังไม่สามารถคำนวณผลลัพธ์ในกรณีที่เกิดผลกระทบภายนอกพร้อมกันหลายจังหวัดได้ ซึ่งอาจเป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาในอนาคตต่อไป

4.1.5.5 ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน แม้ว่าจะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องถูกต้องตามหลักการสถิติ แต่การสำรวจก็มีความจำกัดทั้งในเชิงเวลาและงบประมาณทำให้การสำรวจในแต่ละภูมิภาคมีการสำรวจเพียง 2 จังหวัด ซึ่งแม้ว่าอาจใช้เป็นตัวแทนความต้องการของภูมิภาคนั้น ๆ ได้ แต่หากรัฐบาลต้องการดำเนินนโยบายที่เน้นไปที่จังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ดังนั้น การใช้ประโยชน์จากผลสำรวจควรเป็นไปด้วยความระมัดระวัง

อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้สามารถนำไปต่อยอดเพื่อสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจภูมิภาคที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประมาณการเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคได้ในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้การประมาณการเศรษฐกิจมหภาคมีความแม่นยำมากขึ้น อีกทั้งสามารถใช้ประกอบการเสนอแนะและประเมินผลกระทบของนโยบายเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Executive Summary of Regional Model and Provincial Model

Nowadays, economic policy formulation, analysis, and assessment has become more complicated than ever. This is due to the fast changing economic structure in both regional and macro perspectives. Moreover, several factors that are highly volatile in nature have greatly impacted economic situation and direction. On the other hand, government policies during the past decade have put more emphasis on spatial development in the regional and provincial level in order to pursue more inclusive growth. This has resulted in substantial increase in income level for people in several regions.

Ministry of Finance, as the main economic planning agency, already utilizes the Macroeconomic Model as the major tool for economic projection and assessment of policy impact. However, as the economic planning, analyzing, and policy implication of each region is completely different, it is utmost necessary for the Ministry of Finance to construct Regional Economic Model. The Model would be a major tool for explaining regional and provincial economic situation and impact assessment for policy suggestion in the future.

The main purposes of this research paper are 1) to study economic structure of each province and region, 2) to develop Composite Economic Index of each province and region for better monitoring and analyzing economic trend, 3) to conduct quantitative analysis of impact from fiscal and monetary measures on each provincial and regional economy, 4) to survey stakeholders' opinion towards the most needed government policy in order to formulate policies that would best match

Regional Model and Provincial Model

each region's need given its economic structure, and 5) to present the corresponding analysis and reports to the public for the purpose of regional development.

Methodology used in this research starting from review of literature both in Thailand and abroad to gather relevant ideas. Data mainly used in this study include, but not limited to, Gross Provincial Product (GPP) of 76 provinces including Bangkok, and Gross Regional Product (GRP) of 7 regions. Also, researchers utilized 16 monthly economic indicators at the provincial level from 2014 – present to construct Composite Economic Index in order to explain economic structure and situation of each province. For quantitative analysis, this research employs Vector Autoregressive Regression (VAR) that could quantify the impact from shock in one province on another within the same region. This study has found that the extent to which an impact from one shock would affect other provinces depend on economic structure and dependence within the region.

Public opinion on public sector measures

We conducted a survey on opinions on government measures. Our sample was comprised of samples in 7 regions around the country. According to Statistics principle, the sample size for each region is limited to Thai people aged 18 and over with a minimum size of 400 people, ranging from gender, occupation, education and income. In total, 2,905 samples were collected from June 20 to July 6, 2018.

Results of the survey was as follows.

1) Do you know public measures?

There were 24 measures out of 42 measures that more than 50% of people recognized. The first five most known measures were the universal health care program (98.90 %), elderly allowance (98.04%),

low income earner registration (96.56%), blue flag project (87.85%), and disability allowance (83.24%). The least known measures have known about 32%.

2) Are you relevant with public measures?

There were only 4 measures that people over 50% thought they were relevant. Those measures included universal healthcare program (78.05%), oil price reduction measure (68.89%), consumer price control measures (69.14%), and blue flag project (54.06%).

3) Do you benefit from public measures?

People in the samples from all regions agreed that every measure was beneficial. The first five measures that they considered most beneficial were the universal healthcare program (98.93%), low income earner registration (98.76%), disability allowance (98.72%), elderly allowance (98.52%), and student loan fund (98.21%). The project that the people considered least useful was seen beneficial as much as 87%.

4) What kind of assistance do you need from the government?

From the open-ended questionnaire, the 5 most-needed measures were 1) agricultural price support, 2) consumer price controls, 3) oil price reduction, 4) low income support, and 5) elderly allowance. Respondents in the Northern and the Northeastern had more respondents who needed help than other regions, while Bangkok and its vicinity had the least number of respondents who needed help.

Based on the above findings and opinions from our seminar, we suggested that 1) The government should focus on solving agricultural problems by increasing agricultural productivity and promoting the efficiency of agricultural labor resource allocation. 2) Area based policy implementation should take into account both positive and negative impacts that may occur on the surrounding provinces 3) Public relations

Regional Model and Provincial Model

should be improved to increase public awareness and understanding, and 4) The following issues are considered Thai government first priorities: agricultural price, consumer price control, oil price reduction, low income earners' assistance, elderly allowance, and universal health care program. However, government assistance should be consistent with market mechanisms and promote fiscal sustainability.

In the future, this study can be extended into a full-scale regional economic modelling that can be used as a regional economic projection tool. Such model would help fine-tuning macroeconomic projection to become more accurate, and to make policy impact assessment more efficient.

4.2 โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของ การกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะเพื่อรักษาวินัยการคลังของรัฐ

4.2.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

การกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Hypothecated Tax หรือ Earmarked Tax) เป็นการกักรายได้ของรัฐส่วนหนึ่ง เพื่อนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เท่านั้น โดยไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการอื่นที่ไม่ระบุไว้ได้และไม่ต้องนำเงินดังกล่าว ส่งเป็นรายได้แผ่นดินเพื่อนำไปจัดสรรในระบบงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามปกติ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีรายได้ไปใช้จ่ายได้อย่างเป็นอิสระ มีความคล่องตัว และลดการแทรกแซงจากฝ่ายบริหาร โดยการกักเงินภาษีอากรเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะมีการใช้อย่างแพร่หลายในหลายประเทศ

สำหรับประเทศไทย การกักเงินภาษีและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์เฉพาะแฝงอยู่ในภาคการคลังของประเทศไทยมาเป็นระยะเวลานาน โดยถูกกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้ง ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน หรือหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ทั้งนี้ ได้กำหนดนิยามของการกักเงินภาษีอากร และการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของประเทศไทย โดยอาศัยหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กล่าวคือ “การกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ หมายถึง การใช้อำนาจของฝ่ายบริหารหรืออำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติในการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือเงินประเภทอื่นเพิ่มเติม (Surcharged) จากกฎหมายภาษีอากรและกฎหมายจัดเก็บรายได้ประเภทอื่น และรวมถึงการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่น (Earmarking) เพื่อนำไปใช้จ่ายในโครงการแผนงานหรือกิจกรรมที่มี

วัตถุประสงค์เป็นการเฉพาะ (Special End Use) ไม่ใช่เป็นการใช้จ่ายเพื่อการทั่วไป (Broad End Use) และการบริหารเงินดังกล่าวอยู่บนกระบบงบประมาณ” การกำหนดนิยามของการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลที่แม่นยำและตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษาที่กำหนดไว้

โดยงานวิจัยเรื่องดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและจัดทำข้อมูลการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงวิเคราะห์ผลกระทบของการกักเงินภาษีอากรดังกล่าวต่อภาคการคลัง เศรษฐกิจ และสังคมไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการกำหนดแนวทางและเพิ่มประสิทธิภาพของการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยมุ่งเน้นการรักษาวินัยการคลัง การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังภาครัฐและเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์ของประเทศ

4.2.2 วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูล ปฐมภูมิ และศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิจากบทความเอกสารวิชาการ รายงานการวิจัย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยและต่างประเทศ (ซึ่งได้ศึกษาการจัดเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของประเทศออสเตรเลีย ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเกาหลีใต้ เนื่องจากมีโครงสร้างทางการคลังคล้ายคลึงกับประเทศไทย) บทบัญญัติของกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกองทุน/หน่วยงานที่มีรายได้จากการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ จากนั้นนำข้อมูลมาศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดกรอบการใช้ Earmarked Fund ของประเทศไทย

จากนิยามของการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่กล่าวข้างต้น จึงนำข้อมูลทุนหมุนเวียนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมบัญชีกลางในปีงบประมาณ 2560 จำนวน 115 แห่ง และองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ไทยพีบีเอส) รวมทั้งสิ้น 116 แห่ง มาพิจารณาว่าทุนหมุนเวียนใดที่มีรายได้จากการกักเงินภาษีหรือการกักเงินอื่นซึ่งเป็นอำนาจจัดเก็บของกฎหมายอื่น โดยวิเคราะห์จากกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งทุนหมุนเวียนและไทยพีบีเอสในประเด็นวัตถุประสงค์การจัดตั้งแหล่งที่มาของรายได้ และวัตถุประสงค์การใช้จ่าย โดยการวิเคราะห์เริ่มจากการจัดกลุ่มเพื่อกำหนดประเภทโดยใช้เกณฑ์ “แหล่งที่มาของรายได้” ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ทุนหมุนเวียนที่เข้าข่ายการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของการศึกษาในครั้งนี้ มีจำนวน 13 แห่ง ได้แก่ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ และไทยพีบีเอส

4.2.3 ผลการศึกษา

จากการศึกษาการจัดเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของประเทศออสเตรเลีย ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเกาหลีใต้ พบว่า ทั้งสามประเทศมีการจัดเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในระดับรัฐและระดับท้องถิ่น โดยมีการกำหนดอัตราการจัดเก็บและผู้เสียภาษีที่ชัดเจนในแต่ละประเภทภาษี ไม่ว่าจะจัดเก็บในลักษณะการกักเงินภาษีหรือภาษีส่วนเพิ่มในขณะที่ยังมีการนำเงินไปใช้ก็มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ค่อนข้างชัดเจน อย่างไรก็ตาม

อย่างไรก็ตาม เมื่อนำหลักผลประโยชน์มาพิจารณา พบว่า ภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะบางประเภท ผู้เสียภาษีกับผู้ได้รับประโยชน์จากเงินภาษีไม่ใช่กลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละประเทศแม้ว่าจะมีความชัดเจนในการนำเงินไปใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างเฉพาะเจาะจง แต่ก็มี ความซับซ้อนกับการกิจของรัฐบาล จึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์มุ่งเน้น การหารายได้เพิ่มเติมให้แก่ภาครัฐ หรือมุ่งเน้นการชดเชยรายได้ซึ่งไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ภาครัฐมากกว่ามุ่งเน้นความเป็นอิสระของกิจกรรมหรือโครงการของรัฐ

ในลำดับต่อไป ได้วิเคราะห์ประเด็นด้านการกำหนดนโยบายการบริหารงาน และการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนดังกล่าว เพื่อประเมินผลกระทบของการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่มีต่อการคลังภาครัฐ ตลอดจน ปัญหา อุปสรรค และความเสี่ยงการดำเนินงาน สรุปได้ ดังนี้

4.2.3.1 การกักเงินภาษีอากรเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะมีบทบาทไม่ต่างจากภาษีอากรที่จัดเก็บโดยทั่วไป โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นรายได้ให้แก่รัฐบาล ก่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ดี การกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะมีผลทำให้รัฐบาลมีรายได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย เนื่องจากทุนหมุนเวียนบางแห่งมีการกักเงินรายได้ รัฐบาลเข้าทุนหมุนเวียนก่อนนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน นอกจากนี้ ทุนหมุนเวียนที่มีรายได้จากการกักเงินบางแห่งยังต้องอาศัยการอุดหนุนจากงบประมาณของรัฐบาล เนื่องจากรายได้จากการกักเงินภาษีและการกักเงินอื่นไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ สะท้อนให้เห็นว่าทุนหมุนเวียนเหล่านี้ยังไม่มีความเป็นอิสระด้านรายได้เพิ่มเติมที่

4.2.3.2 การใช้จ่ายเงินภาครัฐในบางกรณีอาจไม่เกิดความคุ้มค่าและไม่มีประสิทธิภาพ โดยการใช้จ่ายเงินขึ้นอยู่กับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละปี จึงอาจไม่สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนหรือใช้จ่ายตามแผนงานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ กฎหมายจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่มีรายได้จากการกักเงินบางแห่งกำหนดวัตถุประสงค์ขอบเขต

การดำเนินงานไว้อย่างกว้าง จึงทำให้มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดความซ้ำซ้อนกับการกิจปกติของภาครัฐโดยไม่ได้มีการบูรณาการการใช้จ่ายระหว่างกัน และอาจทำให้เกิดการใช้จ่ายที่ไม่รัดกุม

4.2.3.3 การเผยแพร่ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน ทุณหมนเวียนบางแห่งยังมีการเปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่สม่ำเสมอ ซึ่งควรต้องเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ยังไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของทุนเวียนหลายแห่งมีการประเมินผลความสำเร็จในการปฏิบัติตามแผนงาน แต่ไม่มีการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานหรือการดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ประเมิน

4.2.3.4 แม้ว่าทุนเวียนมีความจำเป็นต้องจัดตั้งโดยมีกฎหมายรองรับ แต่ในขณะเดียวกันกฎหมายจัดตั้งทุนเวียนส่วนใหญ่ก็บัญญัติให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้มีอำนาจกำหนดนโยบายการดำเนินงานของทุนเวียน รวมทั้งบัญญัติให้มีคณะกรรมการบริหารทุนเวียน ซึ่งมีตัวแทนจากฝ่ายบริหารและส่วนราชการเป็นผู้มีอำนาจกำหนดแนวทางการบริหารงานรวมถึงแผนการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกับการใช้จ่ายงบประมาณปกติ

4.2.3.5 ทุนเวียนบางแห่งมีแนวโน้มที่จะเป็นภาระการคลัง จึงควรมีการวางแผนงานเพื่อรองรับความเสี่ยงทางการคลังที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4.2.3.6 ทุนเวียนของประเทศไทยบางแห่งไม่ใช่หลักผลประโยชน์ (Benefit Principle) กล่าวคือ กลุ่มผู้ได้รับประโยชน์จากทุนเวียนไม่ใช่กลุ่มผู้จ่ายเงินเพื่อเป็นรายได้ให้ทุนเวียน

4.2.3.7 ทุนเวียนไม่มีความเป็นสาธารณะ กล่าวคือ ผู้ได้รับจัดสรรเงินคือผู้เสนอขอจัดทำโครงการและมีผู้ได้ประโยชน์จากการดำเนินโครงการเฉพาะกลุ่มต่างกับในต่างประเทศซึ่งมีการจัดสรรเงินลงไปอย่างทั่วถึงตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ

นอกจากนี้ ได้มีการศึกษาผลกระทบของการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะต่อรายได้รัฐบาลสุทธิ เพื่อศึกษาแนวโน้มของจำนวนเงินค่าเสียโอกาส ของรัฐบาลในกรณีการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะให้แก่ 12 ทูนหมุนเวียนและไทยพีบีเอส โดยผลการประมาณการ พบว่า ในปีงบประมาณ 2561 – 2564 จะมีการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นจำนวน 28,770 30,580 32,010 และ 33,490 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 1.2 ของประมาณการรายได้รัฐบาลสุทธิ ปีงบประมาณ 2561 - 2564 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แต่เมื่อคิดเป็นสัดส่วนต่อประมาณการรายได้รัฐบาลสุทธิแล้วถือว่ามีส่วนที่คงที่

4.2.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสถานการณ์และประเด็นด้านการกำหนดนโยบายการบริหารงานและการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีแหล่งที่มาของรายได้บางส่วนจากการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของประเทศไทย จึงสามารถเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับ 2 กรณี ได้แก่ แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐที่มีแหล่งรายได้บางส่วนจากการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะและแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานที่จะมีแหล่งรายได้ดังกล่าวในอนาคต

4.2.4.1 แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐที่มีแหล่งรายได้บางส่วนจากการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

1) ควรกำหนดเพดานขั้นสูงของการกักเงินรายได้ โดยคำนึงถึง ความจำเป็นและเหมาะสมเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการกักเงินไว้มากเกินความจำเป็นจนก่อให้เกิดค่าเสียโอกาสจากการกักเงินรายได้ดังกล่าว โดยแก้ไขกฎหมายจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่มีอยู่ให้มีการกำหนดเพดานขั้นสูง ในการกักเงินรายได้

2) หน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลทุนหมุนเวียนควรเคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งในประเด็นด้านการตรวจสอบ การประเมินผลความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามแผนงาน รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การเปิดเผยข้อมูลและความครบถ้วน ทันเวลาเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้

3) ควรมีการทบทวนความจำเป็นของการกักเงิน เนื่องจาก การกักเงินควรเป็นการแก้ปัญหาในระยะสั้น สำหรับในระยะยาวควรเข้าสู่ระบบงบประมาณเนื่องจากเป็นระบบที่มีการตรวจสอบการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการดำเนินงานต่าง ๆ ควรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

4.2.4.2 แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานที่มีแหล่งรายได้บางส่วน จากการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในอนาคต

1) ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นใหม่ในอนาคตจำเป็นต้องพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ดังเช่น หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์การจัดตั้งซึ่งควรกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ และการจัดตั้งต้องไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจปกติของภาครัฐ ตลอดจนคำนึงถึงภาระการคลังของรัฐบาลที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เป็นต้น นอกจากนี้ การกักเงินควรต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับแหล่งที่มาของรายได้ เพื่อให้เป็นไปตามหลัก Benefit Principle ซึ่งสามารถลดข้อโต้แย้งในเรื่องความเป็นธรรมและความจำเป็นของการกักเงินได้

2) ควรกำหนดให้การบริหารงานทุนหมุนเวียนมีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายบริหาร เพื่อให้การบริหารงานทุนหมุนเวียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง โดยกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งทุนหมุนเวียน

3) ควรกำหนดเพดานขั้นสูงของการกักเงินรายได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและเหมาะสมเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการกักเงินไว้มากเกินความจำเป็นจนก่อให้เกิดค่าเสียโอกาสจากการกักเงินรายได้ดังกล่าว

เช่นเดียวกับกรณีทุนหมุนเวียนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยกำหนดไว้ในกฎหมาย จัดตั้งทุนหมุนเวียน

4) ควรกำหนดเงื่อนไขในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่มีกฎหมาย จัดตั้งเป็นการเฉพาะ ให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาขยับเลิกทุนหมุนเวียน ดังกล่าว โดยอ้างอิงตามความในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุน หมุนเวียน พ.ศ. 2558 กล่าวคือ ให้มีการขยับเลิกในกรณีที่ทุนหมุนเวียนหมดความจำเป็น ที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน หรือกรณีที่ทุนหมุนเวียน ได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือทุนหมุนเวียนได้รับการประเมินผล การดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกันและ คณะกรรมการเห็นสมควรให้ยกเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

4.2.5 ข้อจำกัดของงานวิจัย/การวิจัยในอนาคต

4.2.5.1 ข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลรายทุนหมุนเวียน อาทิ ข้อมูลด้านงบ การเงิน การประเมินผลทุนหมุนเวียน เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าทุนหมุนเวียนขนาดเล็กไม่มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว รวมถึงการส่งข้อมูลให้กับหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ กำกับดูแล ส่งผลให้การตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานเป็นไปอย่างจำกัด

4.2.5.2 ด้วยข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้พิจารณาเพียงผลกระทบที่มีต่อ ภาคการคลัง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้การวิเคราะห์ผลกระทบ และการนำเสนอข้อเสนอแนะมี ความครบถ้วนยิ่งขึ้น ในอนาคตจึงควรมีการศึกษา วิเคราะห์ผลกระทบในเชิงสังคมประกอบด้วย

4.2.5.3 ในการศึกษาเรื่องนี้ จะศึกษาเฉพาะทุนหมุนเวียนประเภทที่ 4 แต่ในอนาคตควรมีการศึกษาทุนหมุนเวียนประเภทอื่น ๆ และเงินฝากของส่วนราชการ ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งจะทำให้การศึกษากักเงิน ภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของประเทศไทยครบถ้วนมากขึ้น

Executive Summary of a Study on guideline to increase efficiency of the earmarked taxes and other revenues to maintain fiscal discipline

The objectives of this paper, the study on guideline to increase efficiency of the earmarked taxes and other revenues to maintain fiscal discipline, are to study and conduct the information about earmarked taxes and other revenues both in Thailand and other countries. This paper also analyzes the impact of earmarked taxes on fiscal sector, economy, and society to make policy recommendations to increase the efficiency of earmarked taxes and other revenues. In addition, this study focuses on maintaining fiscal discipline, strengthening corporate governance, and enhancing benefits to economy, society and situation of Thailand.

Earmarked or Hypothecated Tax is the dedication of the government revenue from a specific tax for a specific purpose. It cannot be used for other purposes and it does not have a requirement to send to the budget system. The objectives of earmarked taxes are to allow government agencies to have a flexibility in the budget process and to reduce the administrative intervention. Earmarked taxes are used widespread in many countries in the world, the research team chose to study this system in Australia, Japan, and South Korea because of these countries have a similar fiscal structure to Thailand. The results showed

that these three countries are used earmarked taxes both in the state and local levels. They set a particular tax rates and taxpayers in each of tax category whether it is collected in the form of a tax or levy. As well as, they had a clear objective and expenditure purpose. However, some earmarked taxes are not follow the benefit principle. For example, taxpayers and beneficiaries from these earmarked taxes are not in the same group. In addition, even though the objective of earmarked taxes is clear but there are overlaps with the government's mission. Therefore, it can be said that earmarked taxes are using for increase revenue for some government agencies more than using for the independence of government activities or projects.

For Thailand, earmarked taxes and other revenues are used for specific purposed in the fiscal sector for a long time and it defined in the law of the government agencies, funds, or revolving funds. The research team has defined the definition of earmarked taxes based on the principle and quintessence of Fiscal Responsibility Act, B.E. 2561 which is "Earmarked taxes and other types of funding for a specific purpose mean the use of power from administrative or legislative authorities to collect taxes, fees, or surcharges from tax and other income law, or earmarking for using in the specific end use program, not in the broad end use program, and this cash management is outside the budget system"

From the above definition of earmarked taxes and other revenues, the research team used the data of revolving funds that are under the supervision of the Comptroller General's Department (CGD) in the Fiscal Year 2017 to investigate that which funds have their income from earmarked taxes. The data in this paper includes 115 revolving funds under the supervision of CGD and Thai Public Broadcasting Service (Thai PBS). The analysis based on the law, regulation, order, resolution of the cabinet, or established act of all revolving funds and Thai PBS in term of their establishment, expenditure, and especially, source of income. The result represented that there are 13 funds which their income is from earmarked taxes. They are Thai Health Promotion Foundation, Energy Conservation Promotion Fund, Oil Fund, Fund for Development of Political Parties, Criminal Fund, Education Technology Fund, Older Fund, Sport Fund, Broadcasting and Telecommunications Research and Development Fund for the Public Interest, Digital Economy Fund, Fund for Empowerment of Persons with Disabilities, Educational Promotion and Development Fund for Handicapped Group, and Thai PBS.

In the next step, the researcher analyzed the data in depth, particularly, the policy issue, management and operational process of 13 funds. The goals are to assess the impact of earmarked taxes on public finance as well as problems, obstacles, and risks. Summarized as follows:

1. The role of earmarked taxes is not different from the taxation. The goals of them are earning revenue for government, allocating resources effectively, and supporting economic growth. However, earmarked taxes distort some of government revenue because some revolving funds use that money before sending to government. In addition, some revolving funds also need a subsidy from government budget since their income from earmarked taxes are not enough to achieve their mission. This reflects that these revolving funds are not fully independent.

2. In some cases, government spending may not be effective and efficient because their spending depends on the expected revenue each year. In addition, the scope of revolving funds' mission is too widely so it is possible to overlap with central government mission. Finally, it can cause overspending in the budget.

3. The dissemination of information is not complete. Some revolving funds are not fully disclosed so they should declassify their assets for transparency and accountability. In addition, some revolving funds have their performance appraisal, however, they do not have management efficiency evaluation which requires expert assessment.

4. Although revolving funds are required to be established by law, this establishment also requires the authorities from central government to determine the operation policy of revolving funds. Therefore, there is no difference with the normal budget spending.

5. Some revolving funds are likely to be a fiscal burden. Therefore, government should have a plan to handle the potential fiscal risks in the future.

6. Some revolving funds are not follow the benefit principle. The beneficiaries and taxpayers are not the same group.

7. Some revolving funds are not public. The grantee is the applicant for the project and the beneficiaries are in small groups. It is not the same as in other countries which beneficiaries are in large groups.

Moreover, the researchers studied the effects of earmarked taxes on government revenue to see the tendency of opportunity cost from these earmarked taxes. The projection represented that, in the fiscal year 2018 to 2021, the amount of earmarked taxes of 13 revolving funds will be 28,770 30,580 32,010 and 33,490 million baht, respectively, or 1.2 percentage of total government revenue. It can be said that the amount of earmarked taxes is increasing every year, however, the percentage of the total government revenue is the same.

From the study of the current situation of earmarking in Thailand, the research team proposed two policy recommendations which are the guidelines to enhancing the efficiency of government agencies that have an income from earmarked taxes, and the way to set up an agency that will have an income from earmarked taxes in the future.

1. The guidelines to enhancing the efficiency of government agencies that have an income from earmarked taxes:

(1) Government should set the ceiling of the income from earmarked taxes in order to prevent unnecessary over-funding. It can be done by adjusting the existing laws of revolving funds.

(2) The regulatory agency of revolving funds should strictly enforce the law both in terms of monitoring, and evaluating. The evaluation should consists of performance evaluation, transparency, and accountability.

(3) Government should review the necessity of earmarked fund because earmarking should be a short term solution. Whereas, in the long term, the process should be the budget for a cost-effective monitoring, and the operation can be flexible, appropriate, and consistent with the current situation.

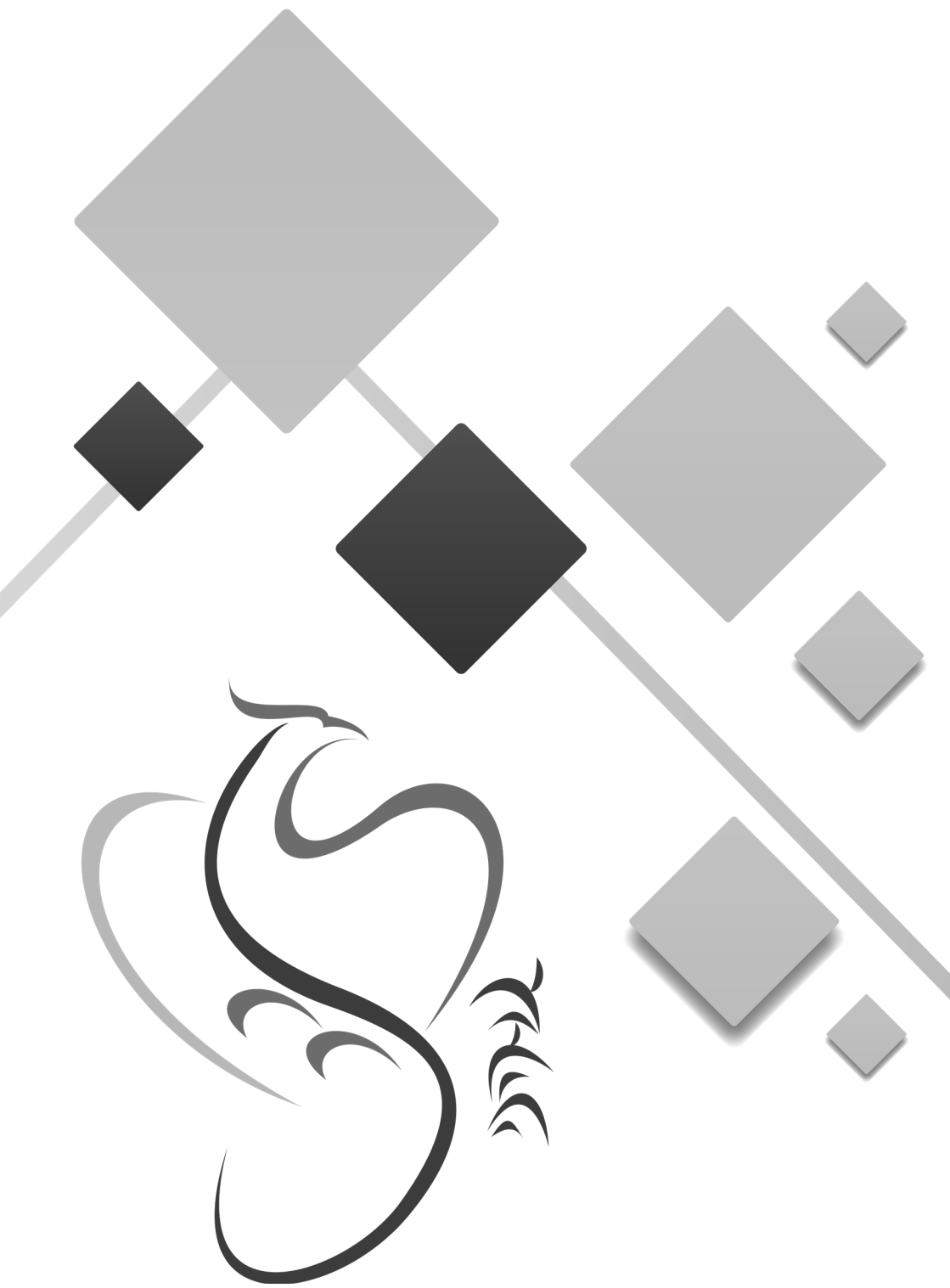
2. The way to set up an agency that will have an income from earmarked taxes in the future:

(1) To setting up a new revolving fund in the future, it is necessary to consider the conditions carefully, such as the criteria prescribed under the Revolving Fund Management Act, B. E. 2558 and other related laws. The purpose of the establishment should be specific and must not overlap with the regular mission of the government. The government should also consider the fiscal burden in the future. In addition, the researchers suggested that earmarking should be consistent with the source of income and the benefit principle, which can reduce the argument on fairness and the need for money of revolving fund.

(2) Government should be ensured that the operation of revolving fund is independent and without administrative intervention.

(3) Government should set the ceiling of the income from earmarked taxes in order to prevent unnecessary over-funding by defining in the laws of revolving fund.

(4) The conditions for establishing and dissolving revolving fund should be specified. According to Section 40 of the Revolving Fund Management Act, B.E. 2558, the dissolution of revolving fund is required in the case of the revolving fund is unnecessary, stop working with no reason, and the performance is below the standard for three consecutive years.

4.3 โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน [Sustainable Development Goals (SDGs) Priority Index] เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการออกนโยบายของกระทรวงการคลัง

4.3.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

การพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงมิติเดียว ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ไม่สมดุลส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศแบบองค์รวมในระยะยาว การปรับเปลี่ยนไปสู่แนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth) จึงเป็นสิ่งที่ทั่วโลกเริ่มหันมาให้ความสำคัญ โดยสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ภายในระยะเวลา 15 ปี (ค.ศ. 2015 – 2030) ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้ง 17 เป้าหมาย (Goal) และกลายมาเป็นแนวทางการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ

สำหรับประเทศไทย จุดอ่อนด้านการพัฒนาที่สำคัญ คือ การนำแนวทางการพัฒนาในระดับระหว่างประเทศมาใช้โดยไม่คำนึงถึงบริบทการพัฒนาภายในของประเทศ ส่งผลให้การพัฒนาที่มีลักษณะเป็นแผนที่ไม่ถูกนำมาใช้ โดยการบรรจุไว้ในแผนระดับประเทศในรูปแบบเป้าหมายแบบกว้าง ๆ ทำให้การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายขาดทิศทางที่ชัดเจน ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งเน้นการสร้างกรอบการวิเคราะห์กรอบ SDGs ในบริบทของประเทศไทย เพื่อจัดลำดับความสำคัญของมาตรการการคลังที่เกี่ยวข้อง โดยประเมินใน 4 มิติ คือ ความเร่งด่วน ความสำคัญ ผลกระทบ และความพร้อมของโครงสร้างเชิงสถาบันและกฎหมาย โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการออกนโยบายการคลังโดยกระทรวงการคลังที่ตอบโจทย์การพัฒนาที่แท้จริง

โดยงานวิจัยเรื่องดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดลำดับความสำคัญในระดับเป้าหมาย (Goal) และเป้าประสงค์ (Target) ของการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบ SDGs โดยพัฒนาตัวชี้วัดความสำคัญของ SDGs (SDGs Priority Index) ในระดับเป้าประสงค์ใน 4 มิติ คือ (1) ความเร่งด่วน (2) ความสำคัญ (3) ผลกระทบ และ (4) ความพร้อมของโครงสร้างเชิงสถาบันและกฎหมาย และนำผลการจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ SDGs ไปเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของกระทรวงการคลัง เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการจัดลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของกระทรวงการคลังภายใต้บริบทของ SDGs

4.3.2 วิธีดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินงานวิจัยมุ่งเน้นศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำกรอบหลักเกณฑ์ตัวชี้วัด และกรอบการพัฒนาแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับประเทศของไทย เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Situation Review) เพื่อนำมาสร้างกรอบตัวชี้วัดเชิงปริมาณเพื่อกำหนดความสำคัญของเป้าหมาย SDGs ในด้านต่าง ๆ ใน 4 มิติ คือ ด้านความเร่งด่วน ด้านความสำคัญ ด้านผลกระทบ และด้านความพร้อมของโครงสร้างเชิงสถาบันและกฎหมาย โดยปรับใช้แนวคิดจากกรอบการจัดลำดับความสำคัญต่าง ๆ อีกทั้งยังมีการสำรวจและสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง โดยที่กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงการคลัง ทั้ง 10 แห่ง ได้แก่ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมบัญชีกลาง กรมธนารักษ์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง และสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) รวมเป็นจำนวน 45 คน เพื่อเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการออกแบบหรือดำเนินนโยบายของกระทรวงการคลัง เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถบรรลุ SDGs ได้ในอนาคต

การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้บุคลากรจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของ SDGs ในระดับเป้าหมายและเป้าประสงค์ โดยใช้มุมมองของการกำหนดนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย ผลการจัดลำดับความสำคัญในระดับเป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมายด้วยวิธีเปรียบเทียบทีละคู่ (Pairwise Comparison) พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตมากที่สุด สะท้อนให้เห็นจากผลการจัดลำดับความสำคัญ 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี 2) การขจัดความหิวโหย 3) การศึกษาที่มีคุณภาพ 4) การมีน้ำสะอาดและสุขาภิบาล และ 5) การขจัดความยากจน

ต่อมาได้ทำการคัดเลือกเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ของกระทรวงการคลัง เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญโดยการสร้าง SDGs Priority Index จำนวน 27 เป้าประสงค์ ผลการจัดลำดับความสำคัญพบว่า ในภาพรวมเป้าประสงค์ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) สร้างหลักประกันการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย 2) ดำเนินมาตรการคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมและครอบคลุมกลุ่มที่ยากจนและเปราะบาง 3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ยั่งยืนและมีความทนทานในราคาที่สามารถจ่ายได้และเท่าเทียมสำหรับทุกคน 4) จัดให้มีระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน เข้าถึงได้ ปลอดภัย ในราคาที่สามารถจ่ายได้สำหรับทุกคน และคำนึงกลุ่มคนที่อยู่ในสถานการณ์เปราะบาง และ 5) ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ

4.3.3 ผลการศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละมิติพบว่า ลำดับความสำคัญของมิติความเร่งด่วน มิติความสำคัญ และมิติผลกระทบ มีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นมิติความพร้อมเชิงสถาบันและกฎหมายที่มีความแตกต่างจากมิติอื่น ๆ ในแต่ละเป้าประสงค์

เมื่อพิจารณาในแต่ละมิติพบว่า ลำดับความสำคัญของมิติความเร่งด่วน มิติความสำคัญ และมิติผลกระทบ มีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นมิติ ความพร้อมเชิงสถาบันและกฎหมายที่มีความแตกต่างจากมิติอื่น ๆ ในแต่ละเป้าประสงค์

ผลการสัมภาษณ์บุคลากรกระทรวงการคลังและนักวิชาการเกี่ยวกับผล การจัดลำดับความสำคัญในระดับเป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs พบว่า ในภาพรวมผลการจัดลำดับความสำคัญดังกล่าวมีความเหมาะสมและสะท้อน ความเป็นจริง นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ยังได้ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัญหาอุปสรรคในการบรรลุ เป้าประสงค์ที่ได้รับ การจัดลำดับความสำคัญ 5 ลำดับแรก รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อ การดำเนินงานของประเทศไทยและกระทรวงการคลังเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว

ผลการจัดลำดับความสำคัญในระดับเป้าประสงค์ 10 ลำดับแรก มาเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของกระทรวงการคลัง เพื่ोजัดลำดับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า ภายใต้กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ ที่กระทรวงการคลังควรให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ยุทธศาสตร์การสนับสนุนศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์การคลังการเงินเพื่อสิ่งแวดล้อม

ในระดับกลยุทธ์ของกระทรวงการคลัง กระทรวงการคลังควรให้ ความสำคัญกับกลยุทธ์เรียงตามลำดับ ดังนี้

1) กลยุทธ์การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและยกระดับความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ

2) กลยุทธ์การจัดสวัสดิการ การพัฒนาการบริหารจัดการ ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของภาครัฐ และการพัฒนาช่องทางการออมระยะยาว เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการคุ้มครองทางสังคม

3) กลยุทธ์การผลักดันการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ทางกายภาพ เพื่อลดต้นทุนการประกอบการของภาคเอกชน

4) กลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์การสนับสนุนศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน

5) กลยุทธ์การผลักดันมาตรการการเงินการคลังเพื่อปฏิรูปการกระจายรายได้

6) กลยุทธ์การส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) โดยวิถีการใช้นโยบายการเงินการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

4.3.4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการบรรลุเป้าประสงค์ทั้งสองเป้าประสงค์ข้างต้นร่วมกัน ดังนี้

4.3.4.1 การส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเป็นไปตามกลยุทธ์ของกระทรวงการคลังข้อที่ 2.4 (การผลักดันการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพเพื่อลดต้นทุนการประกอบการของภาคเอกชน) โดยกระทรวงการคลังมีกลไกสนับสนุนด้านเงินทุนเพื่อการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งจากเงินงบประมาณ แหล่งเงินกู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) และแสวงหาความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อรองรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันกระทรวงการคลังควรให้ความสำคัญกับ PPP ในฐานะที่เป็นแนวทางการระดมทุนสำหรับโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่มีเอกชนเข้ามามีบทบาท เนื่องจากโครงการโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ใช้เงินลงทุนสูง ซึ่งรัฐบาลมีงบประมาณจำกัดและยังต้องรักษาระดับปริมาณหนี้สาธารณะเพื่อรักษาวินัยการคลัง ทำให้ PPP เป็นแนวทางการระดมทุนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและยังได้รับการสนับสนุนจากเวทีในระดับนานาชาติอีกด้วย ซึ่งการลงทุนภายใต้กรอบ PPP นั้นควรมีการสร้าง ความเข้าใจที่ตรงกันในการจัดสรรความเสี่ยงในการดำเนินการตามกรอบ PPP ซึ่งจะดำเนินการเมื่อต้นทุนต่ำกว่า คุ่มค่ามากกว่า และสอดคล้องกับกรอบวินัยการเงินการคลัง หากไม่ปฏิบัติตามหลักการทั้ง 3 ข้อข้างต้นภาครัฐควรเข้าดำเนินการลงทุนเอง

นอกจากนี้ ยังควรผลักดันร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในการคลัง หากไม่เป็นไปตามหลักการทั้ง 3 ข้อข้างต้นภาครัฐควรเข้ามาดำเนินการลงทุนเอง นอกจากนี้ ยังควรผลักดันร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. (ร่างกฎหมายร่วมทุนใหม่) ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ภายใต้กรอบ PPP อย่างไรก็ดี โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนสูง แม้ว่ารัฐบาลอาจจะดมทุนภายใต้กรอบ PPP ก็ตาม แต่รัฐบาลยังคงต้องรับภาระ ความเสี่ยงทางการเงินจากการดำเนินโครงการอยู่ส่วนหนึ่ง ดังนั้น กระทรวงการคลัง จำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม นอกเหนือจากการบริหารหนี้สาธารณะ และดูแลระดับหนี้สาธารณะให้อยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง และติดตาม ภาวะตลาดการเงินทั้งในและต่างประเทศอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การระดมเงินกู้มีต้นทุน และความเสี่ยงที่เหมาะสม

4.3.4.2 การกำหนดมาตรฐานการตั้งราคาค่าใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานหรือระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นธรรม ควรมีการกำหนดราคาที่เป็นธรรมสำหรับ โครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้คนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน และมีความ สมเหตุสมผล ทั้งนี้ หากมีการจ่ายเงินอุดหนุน (Subsidy) ค่าใช้บริการโครงสร้างพื้นฐาน หรือระบบคมนาคมขนส่งสาธารณะ ควรมุ่งเน้นการอุดหนุนไปยังกลุ่มคนเฉพาะกลุ่ม เช่น ผู้มีรายได้น้อย คนด้อยโอกาส คนพิการ เป็นต้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยไม่ จำเป็นต้องอุดหนุนค่าบริการให้กับทุกคน (Universal Subsidy) ซึ่งเป็นภาระทาง การคลังมาก และอาจเป็นลักษณะของนโยบายประชานิยม

4.3.4.3 การผลักดันการวางแผนเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ กระทรวงการคลังควรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลักดันให้ เกิดกระบวนการวางแผนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งหมดของประเทศอย่างเป็น ระบบ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Priority) ของโครงสร้างพื้นฐานที่มีความพร้อมและ เป็นโครงการที่รัฐบาลต้องการผลักดัน ทำให้โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกันอย่างเป็น ระบบทั้งประเทศ เกิดความคุ้มค่าของการลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้

สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบอย่างมีประสิทธิภาพและบูรณาการเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและเศรษฐกิจ แนวคิดดังกล่าวได้กำหนดไว้ในรูปแบบของแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ (National Infrastructure Plan) ซึ่งปรากฏในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ... (ร่างกฎหมายร่วมทุนใหม่) ที่อยู่ระหว่างกระบวนการออกกฎหมายให้มีผลบังคับใช้ ซึ่งการร่างกฎหมายร่วมทุนใหม่ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ในอนาคต กระทรวงการคลังควรให้ความสำคัญกับการจัดทำ National Infrastructure Plan ดังกล่าว เพื่อใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศได้อย่างเหมาะสม โดยเห็นควรผลักดันให้มีการตั้งคณะทำงานหรือหน่วยงานกลาง เพื่อมาพิจารณาแผนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของประเทศแบบบูรณาการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนโครงการโครงสร้างพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.4.4 การกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อรองรับการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านกระทรวงการคลัง โดยสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ.) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินนโยบายหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศเวียดนาม เมียนมา กัมพูชา สปป. ลาว ภูฏาน ศรีลังกา และติมอร์ เลส-เต ในการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและทางการเงิน ที่ผ่านมามีการให้ความช่วยเหลือ สปป. ลาว เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งส่งผลต่อการเชื่อมโยงการค้าและเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม การให้ความช่วยเหลือประเทศอื่น ๆ ยังมีจำนวนน้อยมาก อาจส่งผลกระทบต่อระดับการพัฒนาที่ไม่เท่ากัน และการเชื่อมโยงทางด้านคมนาคมขนส่งในอนุภูมิภาคได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการพัฒนาเป็นรายประเทศเพื่อให้เกิดการดำเนินการเป็นไปตามแผนการพัฒนาที่สอดคล้องในแต่ละพื้นที่ต่อไป

4.3.5 ข้อจำกัดของงานวิจัย/การวิจัยในอนาคต

4.3.5.1 ข้อจำกัดของงานวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอสรุปปัญหาอุปสรรคที่เป็นข้อจำกัดของงานวิจัยนี้ ดังนี้ ๑

1) **ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องเป้าหมาย (Goal) และเป้าประสงค์ (Target) ของ SDGs** ผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและเป้าประสงค์ คือ บุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงการคลัง ซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs ถึงแม้ว่าจะอธิบายเกี่ยวกับเป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs ที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบ ก่อนที่จะให้ผู้เข้าร่วมประชุมเริ่มตอบแบบสอบถามเพื่อจัดลำดับความสำคัญก็ตาม เนื่องจาก SDGs มีหลายเป้าหมายและเป้าประสงค์ ซึ่งอาจต้องใช้เวลาทำความเข้าใจสักระยะหนึ่ง นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเรื่องความรู้ความเข้าใจในมิติด้านความพร้อมเชิงสถาบันและกฎหมายของแต่ละเป้าประสงค์ ที่ผู้เข้าร่วมประชุมอาจไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวครบถ้วน

2) **จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย (Goal) และเป้าประสงค์ (Target) ของ SDGs** ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการมอบหมายของส่วนราชการนั้น ๆ ไม่สามารถควบคุมจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมได้ กลุ่มตัวอย่างที่ร่วมจัดลำดับความสำคัญในการประชุมเชิงปฏิบัติการทั้งสองครั้ง มีจำนวน 33 และ 32 คน ตามลำดับ ซึ่งถือว่าไม่มากนัก

3) **กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สัมภาษณ์** เนื่องจากรายละเอียดของเป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs มีรายละเอียดมากและบางเรื่องจะอยู่ในความสนใจของเฉพาะกลุ่ม ทำให้ผู้ที่เข้าใจความหมายของเป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs และสามารถให้ความเห็นต่อการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs

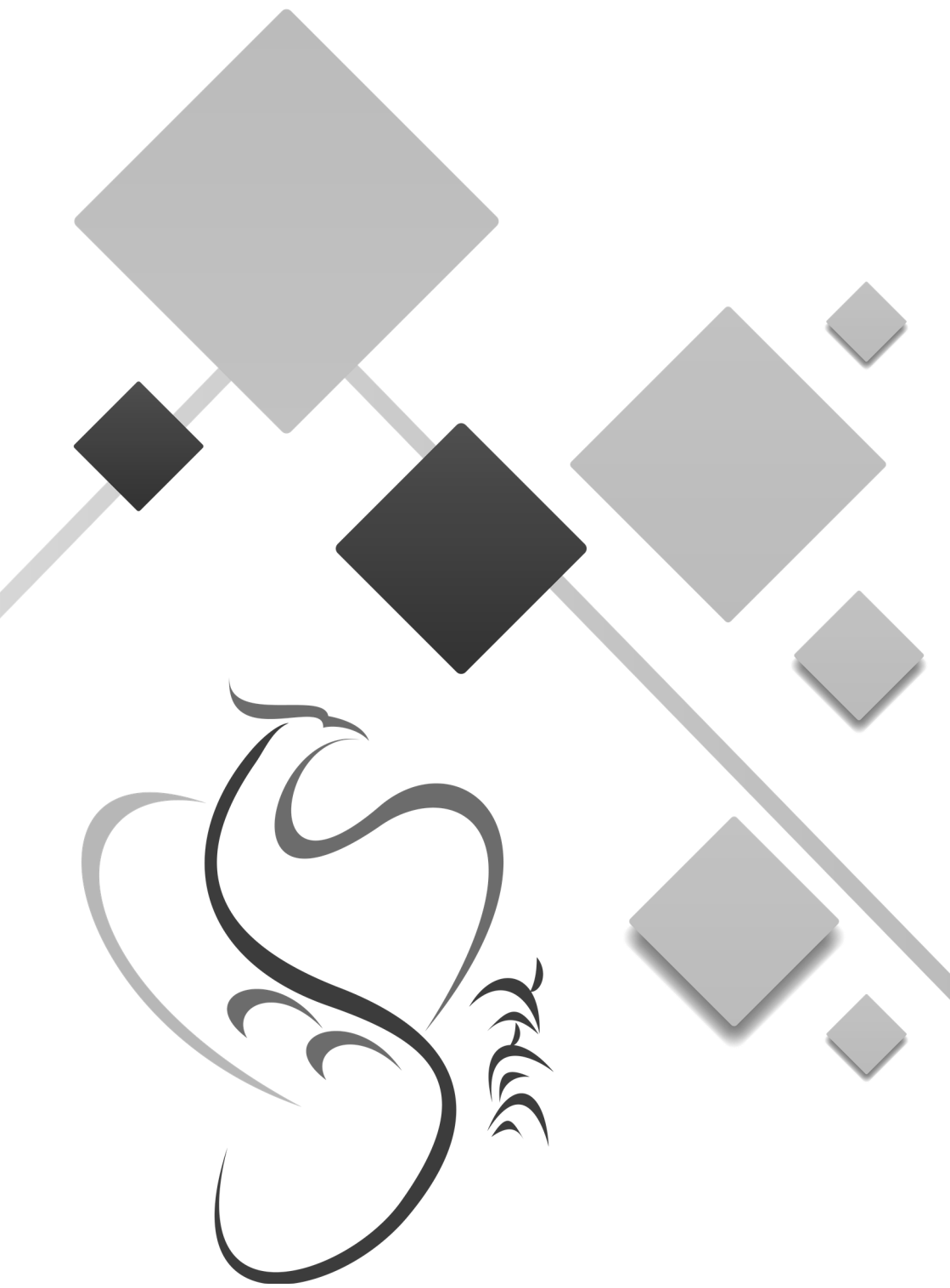
ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยนั้น ยังมีอยู่ในขอบเขตเฉพาะ นักวิชาการและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ SDGs ทำให้กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์มีขอบเขตจำกัด

4.3.5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

1) ผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของ SDGs อาจใช้วิธีการอื่นในการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและเป้าประสงค์ หรืออาจจัดลำดับความสำคัญในบริบทอื่น ๆ

2) ผู้สนใจศึกษาเพิ่มเติมอาจเลือกศึกษาแนวทางการดำเนินงานเพื่อบรรลุ SDGs ในแต่ละเป้าประสงค์ในเชิงลึก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์การดำเนินนโยบายในมิติที่กว้างขึ้น

3) การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการระดมทุนเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของ SDGs จะทำให้การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้สนใจอาจเริ่มศึกษาจากกรอบของการระดมทุนเพื่อการพัฒนา (Financing for Development) ซึ่งถูกออกแบบมาให้ใช้กับการระดมทุนเพื่อการบรรลุ SDGs

Executive Summary of Sustainable Development

Goals (SDGs) Priority Index

Economic development that purely focuses on economic growth has led to an imbalanced growth, non-inclusive development and adverse effect on social and environmental dimensions in many countries. The shift toward sustainable economic growth has, therefore, been given priority by global community. The United Nations has initiated Sustainable Development Goals (SDGs) to promote sustainable development through 17 development goals covering various dimensions of balanced growth within the 15-year timescale between 2015 - 2030. The SDGs have become the parameters for development of many countries including Thailand.

This study aims to develop the SDGs Priority Index that can be used to increase an efficiency of policy design for the Ministry of Finance (MOF). The team aims to achieve this goal through first prioritizing SDGs using the Pairwise Comparison method and prioritizing various SDGs Targets associated with MOF long-term strategies in four dimensions consisting of urgency, importance, impact and Institutional & regulatory readiness. Utilising the methods described, the team anticipates that the results of this research would be able to provide policy recommendation on how MOF could prioritize its strategies to achieve sustainable growth under the context of SDGs.

Sustainable Development Goals (SDGs) Priority Index

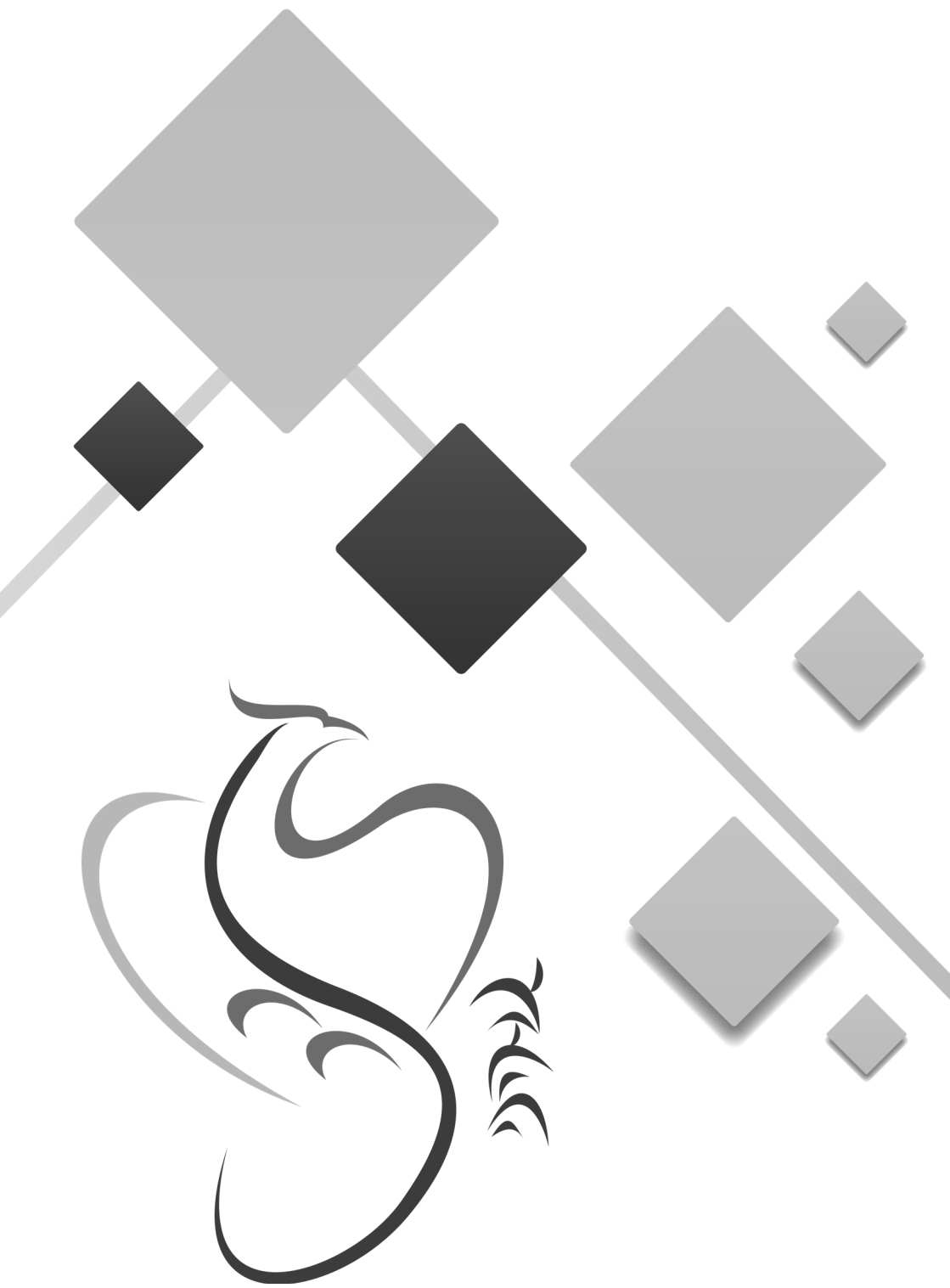
The technical workshop with MOF officials from various departments to prioritize 17 SDGs has shown the top five prioritized SDGs as followed: (1) Good Health and Well-Being (2) Zero Hunger (3) Quality Education (4) Clean Water and Sanitation and (5) No Poverty. The team has therefore narrowed down SDGs Targets related to MOF strategies to 27 Targets. The result from the second workshop shows that the top five prioritized Targets are as followed: (1) Ensure that all girls and boys completely free, equitable and quality primary and secondary education leading to relevant and effective learning outcome (2) Implement nationally appropriate social protection systems and measures for all, including floors, and achieve substantial coverage of the poor and the vulnerable (3) Develop quality, reliable, sustainable and resilient infrastructure to support economic development and human well-being, with focus on affordable and equitable access (4) Provide access to safe, affordable, accessible and sustainable transport systems for all, improving road safety with special attention to the needs of those in vulnerable situations and (5) Sustain per Capita economic growth in accordance with national circumstances.

The finding also suggests a positive correlation in three out of four dimensions namely (1) Urgency (2) Importance and (3) Impact. Meanwhile, the last dimension of institutional and regulatory readiness is quite uncorrelated with other dimensions.

Interviews with officials from the MOF and academic scholars suggest that the ranking results of SDGs in both goal and target level are appropriate and align with Thailand's development context. In addition, the interviewers also offer useful recommendations and comments on sustainable development and challenges to achieve SDGs Targets.

Aligning the top 10 prioritized Targets with MOF strategies, the team finds that under sustainable development context, the MOF should prioritize its strategies focusing on (1) Reducing inequality and promote inclusive growth (2) Enhancing Thailand's competitiveness and (3) Promoting Green Economy. On tactical level, the MOF should focus on the following prioritized policies: (1) Improve access to quality education and enhance professional knowledge and skills (2) Improve welfare, remuneration and benefits from the public sector and develop long-term savings channel in preparation for ageing society (3) Support investment in physical infrastructure to reduce cost of doing business for private sector (4) Support MOF's strategies in enhancing Thailand's competitiveness (5) Design fiscal policy that focuses on redistribution and (6) Design fiscal policy that focuses on green economy and green financing.

Lastly, this study delivers in-depth policy recommendation, using data from the interviews and the team's analysis, for the MOF's operation to achieve the top five prioritized SDGs Targets.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

หนังสือ

เชมฤทัย สุมาวงศ์, และคณะ. (2559). *การศึกษากฎหมายและมาตรการจูงใจทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจสีเขียว (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

ปณณ อนันนภิบุตร, และคณะ. (2561). *การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน [Sustainable Development Goals (SDGs) Priority Index] เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการออกนโยบายของกระทรวงการคลัง (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

พงศนกร โภชากรณ์, และคณะ. (2561). *การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด(พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

วรรณา แพรศรี, และคณะ. (2561). *การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อรักษาวินัยการคลังของรัฐ (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

เวทวงศ์ พ่วงทรัพย์, และคณะ. (2557). *การพัฒนามาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจสีเขียว (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. (2560). *ดัชนีการวิจัย : บันไดสู่การพัฒนาประเทศ 2560 (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2562). *เศรษฐกิจสีเขียว (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. ปทุมธานี : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2561). *สังเคราะห์งานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

วารสาร

สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2557). การพัฒนาระบบวิจัยเพื่อความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, 51(1), 26.

เอกสารจากเว็บไซต์

ชล บุนนาค. (2560). นิยามของเศรษฐกิจสีเขียว : จุดร่วม จุดต่าง และความหลากหลาย. ค้นจาก <https://progreencenter.org/2016/02/25/นิยามของเศรษฐกิจสีเขียว/>.

สถาบันคลังสมองแห่งชาติ. (2561). การจัดการงานวิจัยสู่ผลลัพธ์และผลกระทบ ค้นจาก <http://www.knit.or.th/web/2018/06/%E0%B8%A5/>

สถานนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2560). (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙). ค้นจาก <http://www.nric.or.th/wp-content/uploads/2018/01/AW-20-Years.pdf>.

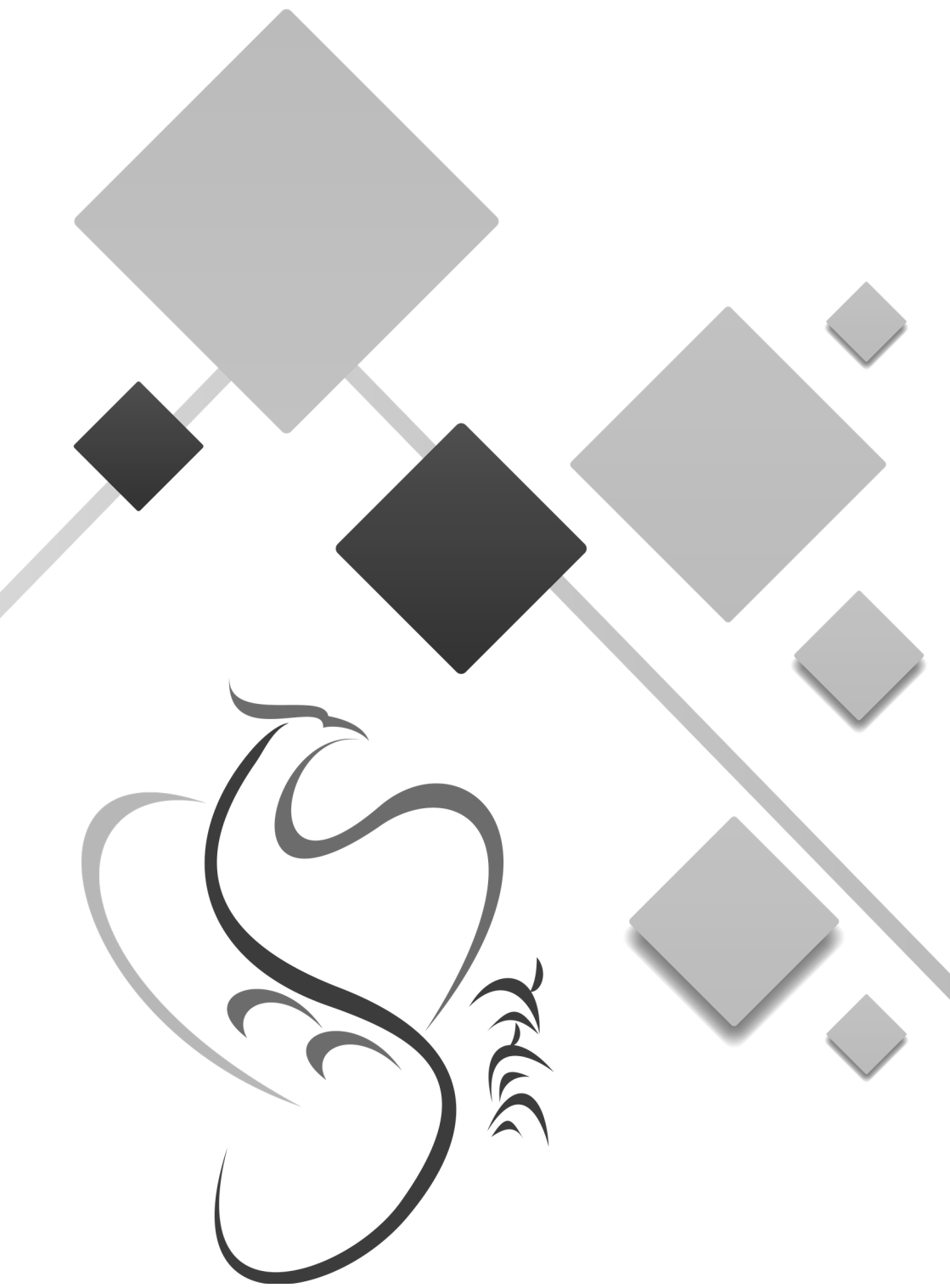
สภาปฏิรูปแห่งชาติ. (2558). วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย และการปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐ. ค้นจาก https://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrcinf/nrc2557-pr01.pdf.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2562). ไดอารี่ สกว. 2019. ค้นจาก <https://www.trf.or.th/featured-documents/185-interesting-docs/13450-trf-diary-2019>.

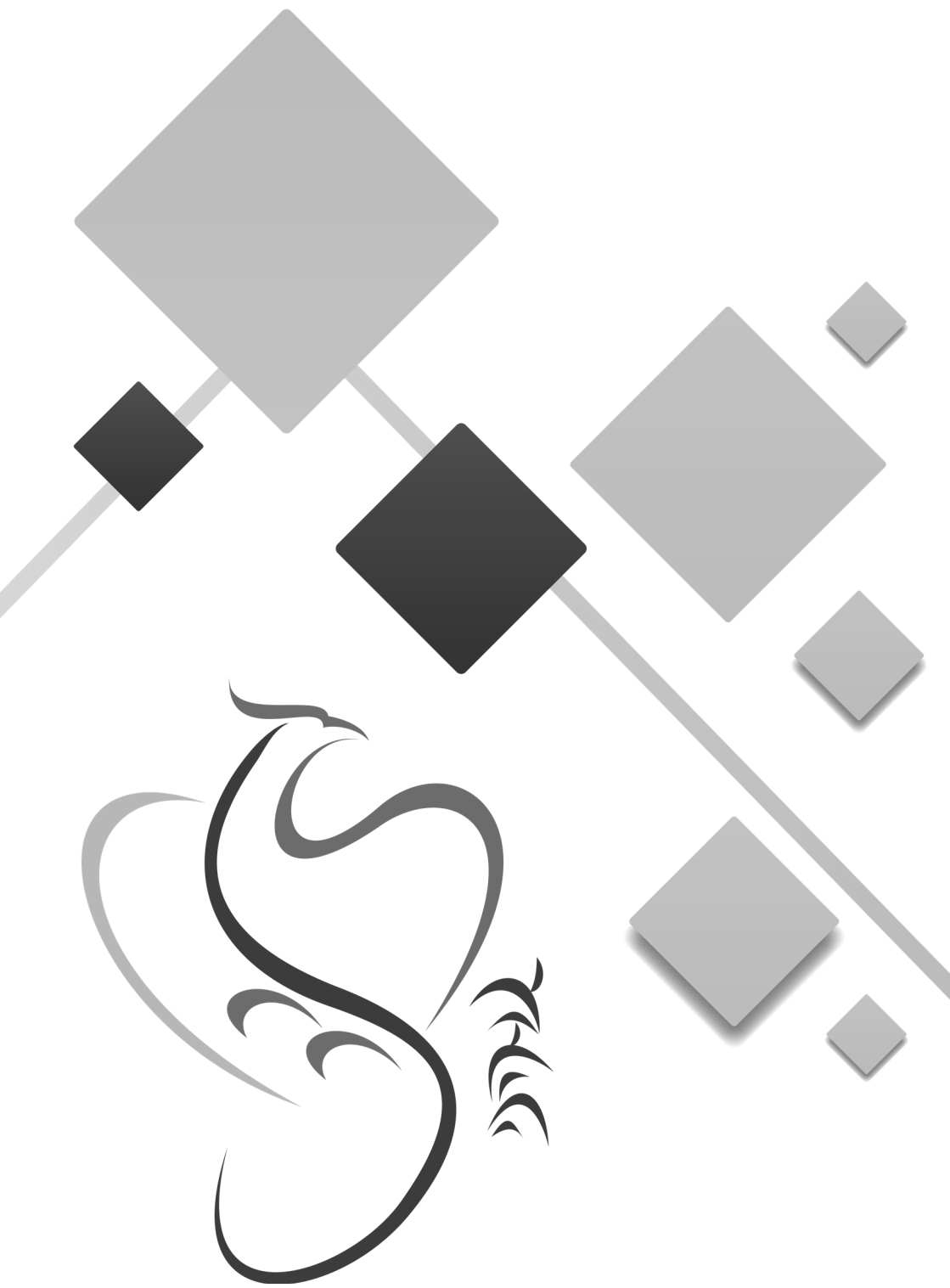
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2559). Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน. ค้นจาก <https://www.nstda.or.th/th/nstda-doc-archives/thailand-40/11625-blueprint-thailand-4>.

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
แห่งชาติ . (2562). RD-T001 การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย
ปี 2543 – 2560. ค้นจาก <http://stiic.sti.or.th/stat/ind-rd/rd-t001/>.

Jeff Desjardins. (2561). *Innovators wanted: these countries
spend the most on R&D*. ค้นจาก [https://www.weforum.org/
agenda/2018/12/how-much-countries-spend-on-r-d/](https://www.weforum.org/agenda/2018/12/how-much-countries-spend-on-r-d/).

ภาคผนวก

วิธีการเข้าสู่/ดาวน์โหลด งานวิจัยของ สศค.

ขั้นที่ 1 เข้าหน้าเว็บไซต์ สศค. ที่ <http://www.fpo.go.th/main/Home.aspx>

ขั้นที่ 2 เข้าเมนู e - Research ด้านบนสุดของหน้าเว็บข้างต้น

เรียบร้อยแล้วจะปรากฏหน้าเว็บ e – Research ตามรูปด้านล่าง

ขั้นที่ 3 เลือกโครงการวิจัยเพื่อเข้าไปอ่านงานวิจัยที่ผ่านมาของ สศค. และสามารถดาวน์โหลดเก็บไว้อ่านที่หลังได้ด้วย

คลิกตรงคำว่าโครงการวิจัย

ขั้นที่ 4 เลือกโครงการวิจัยที่สนใจ โดยมีวิธีเลือก 3 แบบ ดังต่อไปนี้

1. เลือกตามหมวดงานวิจัย ได้ดังนี้
 - 1.1 โครงการวิจัยทางการเงินและสถาบันการเงิน
 - 1.2 โครงการวิจัยทางการคลังและภาษี
 - 1.3 โครงการวิจัยทางการออมและการลงทุน
 - 1.4 โครงการวิจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและระหว่างประเทศ
 - 1.5 โครงการวิจัยด้านกฎหมาย
 - 1.6 โครงการวิจัยด้านอื่น ๆ
 - 1.7 ทั้งหมด (เลือกไม่เฉพาะเจาะจงด้านไหน)

FPO e-Research search...

หน้าแรก ฝ่ายกำกับงานวิจัย จรรยาบรรณการวิจัย คู่มือบริหารงานวิจัยของ สศค. การบริหารงานโครงการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่องใหม่ E-Book ภาพกิจกรรม

Home > โครงการวิจัย > โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน
โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน

โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน โครงการวิจัยทางการคลัง และภาษี โครงการวิจัยทางการออมและการลงทุน
โครงการวิจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และระหว่างประเทศ โครงการวิจัยด้านกฎหมาย โครงการวิจัยด้านอื่นๆ ทั้งหมด

กรุณาเลือก

• แนวทางการพัฒนาโครงสร้าง และระบบการกำกับดูแลระบบการเงินระดับฐานราก (เงินงบประมาณ)	02/10/2560
• การพัฒนาระบบติดตามสถานการณ์ภาคอสังหาริมทรัพย์ไทย	01/10/2558
• การพัฒนามาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจสีเขียว	01/10/2557
• บทบาทของระบบการเงินระดับฐานรากในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน	05/10/2554
• การศึกษาความเหมาะสมในการให้ความคุ้มครองเงินฝากแก่ผู้ฝากเงินบางประเภทของสถาบันคุ้มครองเงินฝากเพื่อ ความเป็นธรรม	03/10/2554

หากเลือกโครงการวิจัยทางการเงินและสถาบันการเงิน ผลงานวิจัยที่ปรากฏ
จะเป็นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเงินและสถาบันการเงินทั้งหมดของ สศค.
อย่างไรก็ตาม หากประสงค์จะดูโครงการวิจัยทั้งหมดให้เลือก ทั้งหมด ซึ่งจะปรากฏ
งานวิจัยทั้งหมดของ สศค.

2. เลือกตามปีงบประมาณ

สามารถเลือกงานวิจัยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 – 2560 (ปัจจุบันล่าสุด และจะมีการปรับปรุงเพิ่มเติมงานวิจัยในปีงบประมาณต่อ ๆ ไปอีกเรื่อย ๆ) อย่างไรก็ตาม วิธีการเลือกปีงบประมาณมีข้อควรระวัง คือ หากอยากเลือกดูงานวิจัยทั้งหมดของปีงบประมาณนั้น ๆ จะต้องดำเนินการเลือกหมวดงานวิจัยทั้งหมดด้วย เพราะหากเลือกปีงบประมาณ แต่เลือกหมวดการเงินและสถาบันการเงิน งานวิจัยจะปรากฏแค่เพียงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเงินและสถาบันการเงินเท่านั้น เป็นเหตุให้ในบางปีงบประมาณไม่ปรากฏงานวิจัยเลย ตามตัวอย่าง

FPO e-Research

search...

หน้าแรก | ฝ่ายกำกับงานวิจัย | ขบวนการรณรงค์การวิจัย | คู่มือบริหารงานวิจัยของ ศสค. | การบริหารงานโครงการวิจัย

โครงการวิจัย | เชื่อมใหม่ | E-Book | ภาพกิจกรรม

Home > โครงการวิจัย > ทั้งหมด

โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน

โครงการวิจัยทางการคลัง และภาษี

โครงการวิจัยทางการออมและการลงทุน

โครงการวิจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และระหว่างประเทศ

โครงการวิจัยด้านกฎหมาย

โครงการวิจัยทางด้านอื่นๆ

ทั้งหมด

เลือกทั้งปีงบประมาณ และทั้งหมด

พ.ศ. 2560

- แนวทางการพัฒนาโครงสร้าง และระบบการกำกับดูแลระบบการเงินระดับฐานราก (เงินงบประมาณ) 02/10/2560
- การศึกษาแนวทางการจัดการหนี้สิน หนี้ครัวเรือนในภาคเงินได้บุคคลธรรมดา (ภาษีท้องถิ่น 10%) 01/10/2560
- การศึกษาเพื่อพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลธุรกิจธนาคารเงา (เงินงบประมาณ) 09/08/2560

กรณียเลือกปีงบประมาณ พร้อมกับเลือกหมวดการเงินและสถาบันการเงิน

Home > โครงการวิจัย > โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน

โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน

โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน

โครงการวิจัยทางการคลัง และภาษี

โครงการวิจัยทางการออมและการลงทุน

โครงการวิจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และระหว่างประเทศ

โครงการวิจัยด้านกฎหมาย

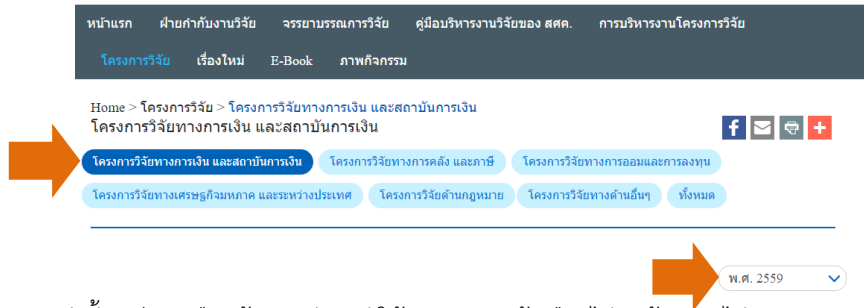
โครงการวิจัยทางด้านอื่นๆ

ทั้งหมด

พ.ศ. 2560

- แนวทางการพัฒนาโครงสร้าง และระบบการกำกับดูแลระบบการเงินระดับฐานราก (เงินงบประมาณ) 02/10/2560

กรณีเลือกปีงบประมาณ พร้อมกับเลือกหมวดการเงินและสถาบันการเงิน แต่ไม่ปรากฏงานวิจัยเลย เพราะปีงบประมาณนั้น ๆ ไม่มีงานวิจัยด้านที่เลือก

หน้าแรก ฝ่ายดำเนินงานวิจัย จรรยาบรรณการวิจัย คู่มือบริหารงานวิจัยของ สศค. การบริหารงานโครงการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่องใหม่ E-Book ภาพกิจกรรม

Home > โครงการวิจัย > โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน
โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน

โครงการวิจัยทางการเงิน และสถาบันการเงิน โครงการวิจัยทางการคลัง และภาษี โครงการวิจัยทางการออมและการลงทุน
โครงการวิจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และระหว่างประเทศ โครงการวิจัยด้านกฎหมาย โครงการวิจัยทางด้านอื่นๆ ทั้งหมด

พ.ศ. 2559

ดังนั้น วิธีการเลือกต้องระมัดระวังให้มาก เพราะถ้าเลือกไม่ถูกต้องอาจไม่ปรากฏงานวิจัยที่ต้องการ

3. เลือกโดยวิธีการค้นหา (Search)

การเลือกผลงานวิจัยจากการค้นหา (Search) เป็นการค้นหาในกรณีที่ผู้ใช้งานทราบชื่อโครงการวิจัยแล้วเท่านั้น เนื่องจากหากค้นหาด้วยชื่อนักวิจัย ระบบจะไม่สามารถค้นหาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้

FPO e-Research

การพัฒนากฎหมาย

หน้าแรก ฝ่ายดำเนินงานวิจัย จรรยาบรรณการวิจัย คู่มือบริหารงานวิจัยของ สศค. การบริหารงานโครงการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่องใหม่ E-Book ภาพกิจกรรม

Home >
Search Result

Search... :

Found 6 Results

การพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในการให้บริการทางการเงิน

การพัฒนากฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจากการให้บริการทางการเงิน 9/10/2013 12:00:00 AM

การศึกษาหลักเกณฑ์สากลและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์เพื่อพัฒนากฎหมายสหกรณ์ของไทย 9/1/2017 12:00:00 AM

ทดสอบพิมพ์คำค้นว่า
การพัฒนากฎหมาย

ขั้นที่ 5 เลือกโครงการที่ต้องการแล้ว สามารถเข้าไปอ่านและดาวน์โหลดได้

Home > E-Book > โครงการวิจัย > การพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในการใช้บริการทางการเงิน
การพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในการใช้บริการทางการเงิน

เลือกโครงการการพัฒนากฎหมาย
เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในการใช้
บริการทางการเงิน

Download

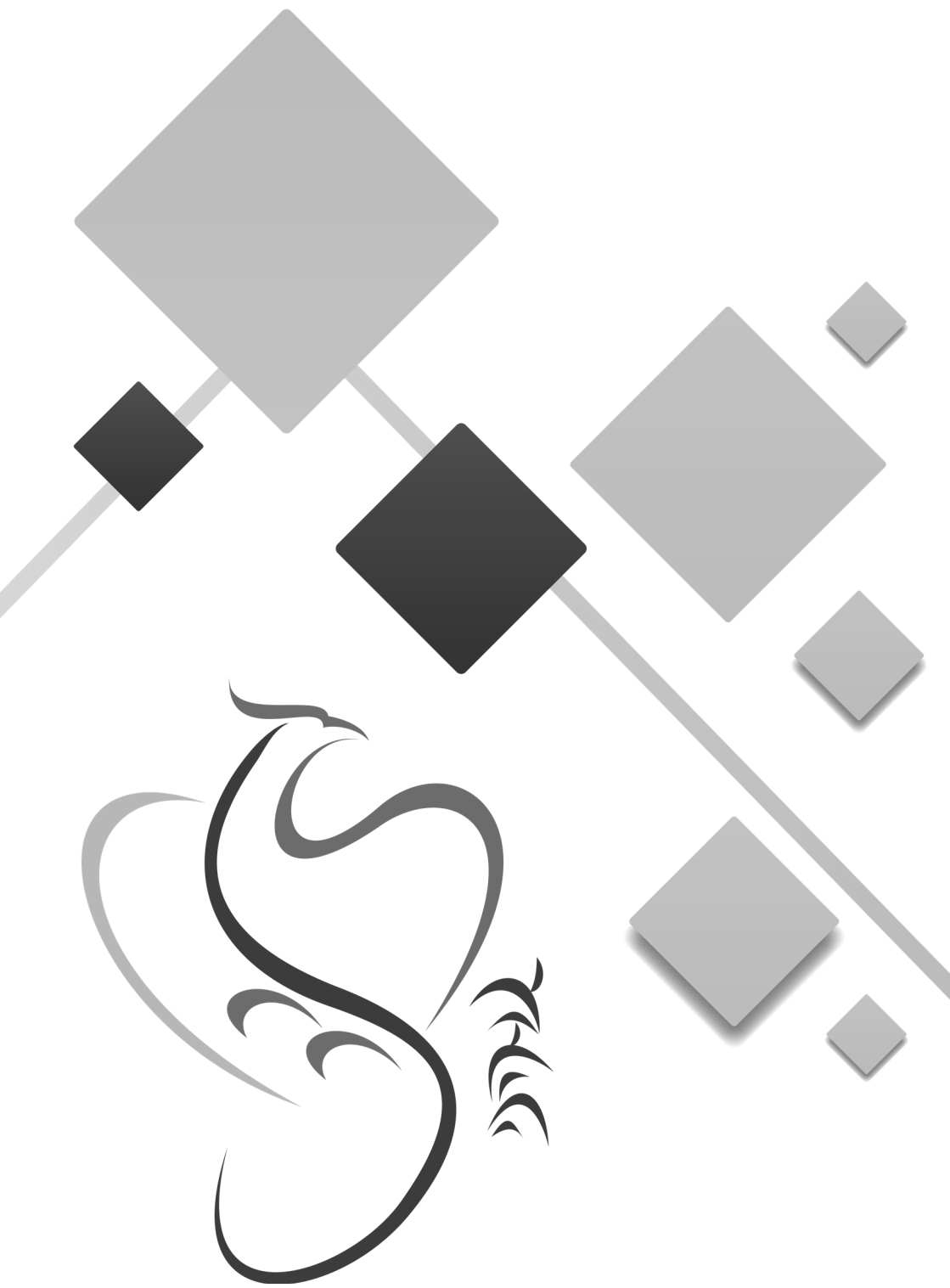
การพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในการใช้บริการทางการเงิน

Download

สามารถดาวน์โหลดเก็บไว้ได้ โดยคลิกชื่องานวิจัย ดาวน์โหลด
เสร็จจะได้รูปแบบไฟล์พีดีเอฟ (PDF File)

ทั้งนี้ ได้รวบรวมรายชื่อโครงการวิจัยของ สศค. ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 - 2561 ไว้ในหัวข้อถัดไป เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเลือกศึกษาในแต่ละโครงการได้อย่างสะดวกมากขึ้น หากมีข้อสงสัยหรือมีปัญหาในการใช้งานเว็บ e – Research สามารถติดต่อได้ที่ฝ่ายบริหารงานวิจัย ศูนย์บริหารงานวิจัย และบรรณสารสนเทศ โทร. 02 - 2739020 ต่อ 3583 ,3588

รายชื่อโครงการวิจัยของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2561

รายชื่อโครงการวิจัยของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2561

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

- 1) การศึกษาผลกระทบของรายจ่ายเพื่อสวัสดิการการรักษาพยาบาลของข้าราชการลูกจ้าง และพนักงานของรัฐต่อภาระทางการคลัง
- 2) ดัชนีชี้วัดในการบริหารจัดการสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
- 3) การพัฒนาระบบการออมระยะยาวของประเทศไทย
- 4) กระแสโลกาภิวัตน์ด้านเงินทุนและเศรษฐกิจฐานรากของไทยในทศวรรษหน้า
- 5) การศึกษาภาระทางการคลังจากการให้สวัสดิการทางสังคมของรัฐบาล
ในกรณีศึกษาโครงการประกันสังคม และโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- 6) การบริหารจัดการดุลยภาพการออมและการลงทุนของประเทศ
- 7) แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงการคลัง
- 8) การพัฒนาระบบการวิเคราะห์ข้อมูลภาคการคลังของประเทศไทย
- 9) การศึกษาแนวทางการพัฒนาสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
- 10) การจัดระบบการออมเพื่อสวัสดิการการชราภาพให้แก่แรงงานนอกระบบโดยใช้กลไกชุมชน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

- 11) การศึกษาวินัยทางการคลังของประเทศไทย (อดีตสู่ปัจจุบัน)
และแนวทางในการเสริมสร้างวินัยทางการคลังตามหลักสากล
- 12) การปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลชดเชยการลดลงของภาษีศุลกากร
- 13) การศึกษาข้อดี/ข้อเสียและความเหมาะสมของการอนุญาต
ให้มีการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีทองคำเป็นสินค้าอ้างอิง
(Gold Derivatives)
- 14) การศึกษาผลกระทบจากการยกเลิกให้เงินชดเชยภาษีอากรแนวทาง
แก้ไขปัญหาและมาตรการรองรับอื่น ๆ สำหรับผู้ส่งออก
- 15) การคาดการณ์และการประเมินผลของมาตรการภาษีและไม่ใช่อภาษี
ต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราของไทย
- 16) การติดตามสถานการณ์และผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายเงินทุน
จากต่างประเทศ
- 17) การสร้างระบบการออมเพื่อการชราภาพสำหรับแรงงานนอกระบบ
- 18) การศึกษาระบบการกำกับดูแลระบบบำเหน็จบำนาญที่เหมาะสม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

- 1) ผลกระทบของเงินทุนเคลื่อนย้ายในกลุ่มประเทศอาเซียน+3 ต่อระบบเศรษฐกิจไทยและประเทศสมาชิก
- 2) ความรู้ความเข้าใจของผู้ฝากเงินและผู้ถือกรรมสิทธิ์และนัยต่อการพัฒนาระบบการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
- 3) โลกาภิวัตน์ด้านเงินทุนและตลาดทุนไทย
- 4) การศึกษาภาระทางการคลังจากโครงการร่วมทุนระหว่างภาครัฐ และเอกชน กรณีศึกษาโครงการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระรายใหญ่
- 5) กรอบการเจรจาที่เหมาะสมในการจัดการทำความเข้าใจผลกระทบจากการค้าเสรีภาคบริการด้านการเงินของไทย

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

- 1) การพัฒนาเครื่องมือทางการเงินสำหรับเกษตรกร : กรณีศึกษาการประกันภัยพืชผลโดยใช้ดัชนีสภาพอากาศในประเทศไทย
- 2) นโยบายการกำกับดูแลเพื่อพัฒนาการแข่งขันในธุรกิจทางการเงินในประเทศไทย

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

- 1) การศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการคลังเชิงรุกโดยวิธีจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อลดภาระทางการคลังที่เกิดจากภัยพิบัติธรรมชาติ
- 2) นโยบายกองทุนขนาดใหญ่ภาครัฐภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ด้านเงินทุน
- 3) การพัฒนาระบบการวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของประเทศไทยโดยใช้นโยบายการคลัง
- 4) การศึกษาความเหมาะสมในการให้ความคุ้มครองเงินฝากแก่ผู้ฝากเงินบางประเภทของสถาบันคุ้มครองเงินฝากเพื่อความเป็นธรรม
- 5) แผนยุทธศาสตร์การเข้าสู่ตลาดสาขาบริการการเงินในประเทศลาวและกัมพูชภายใต้แผนการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558
- 6) บทบาทของระบบการเงินระดับฐานรากในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน
- 7) การศึกษาผลกระทบของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อการสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้และเศรษฐกิจของประเทศไทย
- 8) การศึกษาแนวทางการใช้มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาเจ้าหน้าที่ในระบบ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

- 1) การจัดทำดัชนีวัดระดับความพร้อมในการริเริ่มสกุลเงินอาเซียน และการศึกษาผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยภายใต้สกุลเงินอาเซียน
- 2) การศึกษาเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มรายจ่ายด้านสวัสดิการสังคมของภาคสาธารณะเมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- 3) การศึกษาเปรียบเทียบกฎระเบียบภายในประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับการเปิดเสรีสาขาธนาคารพาณิชย์และหลักทรัพย์เพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โครงการวิจัยของข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง (HiPPS)

- 1) นโยบายและมาตรการภาษีเพื่อความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ : ประสพการณ์จากต่างประเทศและแนวทางในการประยุกต์ใช้ในประเทศไทย
- 2) ส่องกล้องมองเงินเพื่อไทยบทบาทภาครัฐและมาตรการรับมือ
- 3) แนวทางในการค้าประกันสินเชื่อ SMEs อย่างยั่งยืน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

- 1) การศึกษาวิจัยและพัฒนามาตรการด้านการเงินการคลังที่มีผลต่อการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยไทยให้เข้าสู่ตลาดอาเซียน
- 2) การศึกษาปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันและแนวทางในการจัดการและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันของส่วนราชการในกระทรวงการคลัง
- 3) การพัฒนากองทุนเพื่อการลงทุนระหว่างประเทศของรัฐ
- 4) ระบบติดตามความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินโลกและประเมินภัยต่อเศรษฐกิจไทย
- 5) การศึกษาแนวทางการนำ Negative Income Tax มาใช้ในประเทศไทย
- 6) การพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในการใช้บริการทางการเงิน
- 7) การศึกษาระดับเงินคงคลังที่เหมาะสม
- 8) การวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังของไทย

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

- 1) ศึกษาวิจัยและพัฒนามาตรการด้านการเงินการคลังเพื่อสนับสนุน
นักธุรกิจไทยในการลงทุนทางตรงในเมียนมาร์
- 2) การศึกษาเพื่อพัฒนากฎหมายภาษีอากรที่เกี่ยวกับการเลี่ยงภาษี
จากการลงทุนในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย
- 3) การพัฒนามาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจสีเขียว
- 4) การเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนการคลังท้องถิ่น
- 5) การศึกษาแนวทางการปรับปรุงระบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและรองรับการเข้าสู่การเป็น
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

- 1) การพัฒนาระบบติดตามสถานการณ์ภาคอสังหาริมทรัพย์ไทย
- 2) การศึกษาวิจัยแนวทางนโยบายการพัฒนาการสร้างสินทรัพย์เพื่อการออมสำหรับครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำ
- 3) การศึกษาเพื่อจัดทำระบบการวิเคราะห์ดุลการคลังเชิงโครงสร้างของประเทศไทย
- 4) แผนงานวิจัยเรื่อง การติดตามสถานการณ์หนี้ภาคครัวเรือนในประเทศไทยและการพัฒนาชุดแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์สำหรับการประเมินผลกระทบในบริบทของการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วม
 - 4.1) โครงการวิจัยย่อยเรื่อง ศึกษาสถานการณ์หนี้ภาคครัวเรือนและการประเมินผลกระทบเศรษฐกิจมหภาคด้วยแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป
 - 4.2) โครงการวิจัยย่อยเรื่อง การพัฒนาแบบจำลองจุลภาคเพื่อศึกษาบทบาทของหนี้ภาคครัวเรือนที่มีต่อความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทย
 - 4.3) โครงการวิจัยสนับสนุนเรื่อง การสำรวจพฤติกรรมการก่อหนี้ของภาคครัวเรือนในประเทศไทยและการประมาณค่าความยืดหยุ่นที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในโครงการลงทุนภาครัฐเพื่อสังคมของกระทรวงการคลัง กรมธนารักษ์

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

- 5) การศึกษาหลักเกณฑ์สากลและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการประกอบธุรกิจประกันภัยเพื่อการพัฒนากฎหมายประกันภัยของไทย
- 6) การศึกษาผลกระทบของกฎหมาย Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
- 7) แนวทางการพัฒนาธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์และการนำไปใช้ประโยชน์ในโครงการลงทุนภาครัฐเพื่อสังคมของกระทรวงการคลัง กรมธนารักษ์

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

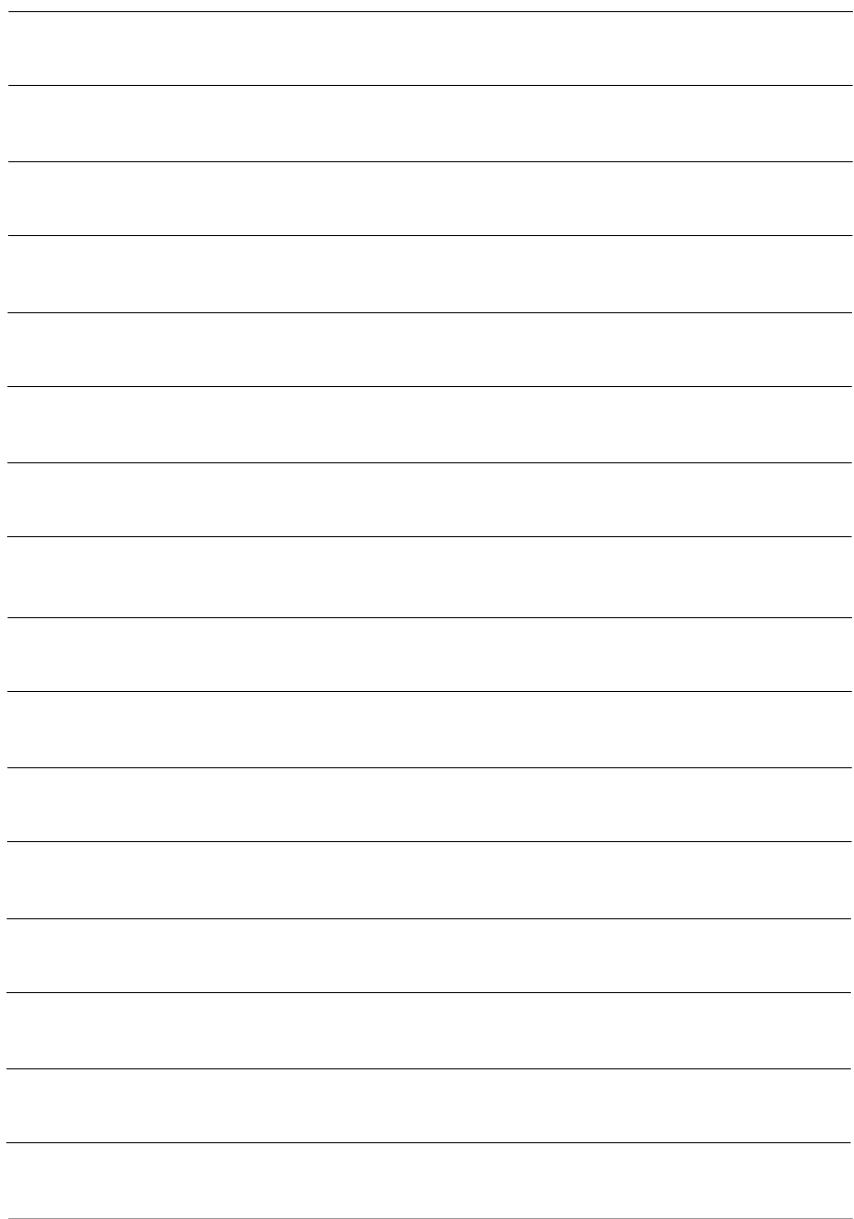
- 1) การศึกษาแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย
- 2) การศึกษาแนวทางการประเมินมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อเตรียมความพร้อมในการนำพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาปรับใช้ในประเทศไทย
- 3) การศึกษาแนวทางการนำระบบภาษีเงินได้แบบแยกที่มาของเงินได้ (Dual Income Tax) มาใช้ในประเทศไทย
- 4) การศึกษาเพื่อพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับธุรกิจธนาคารเงา
- 5) การศึกษาเพื่อพัฒนากฎหมายไทยเพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีอากรระหว่างประเทศ
- 6) การศึกษาแนวทางการลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในกระบวนการงบประมาณรายจ่ายเพื่อการคลังยั่งยืน

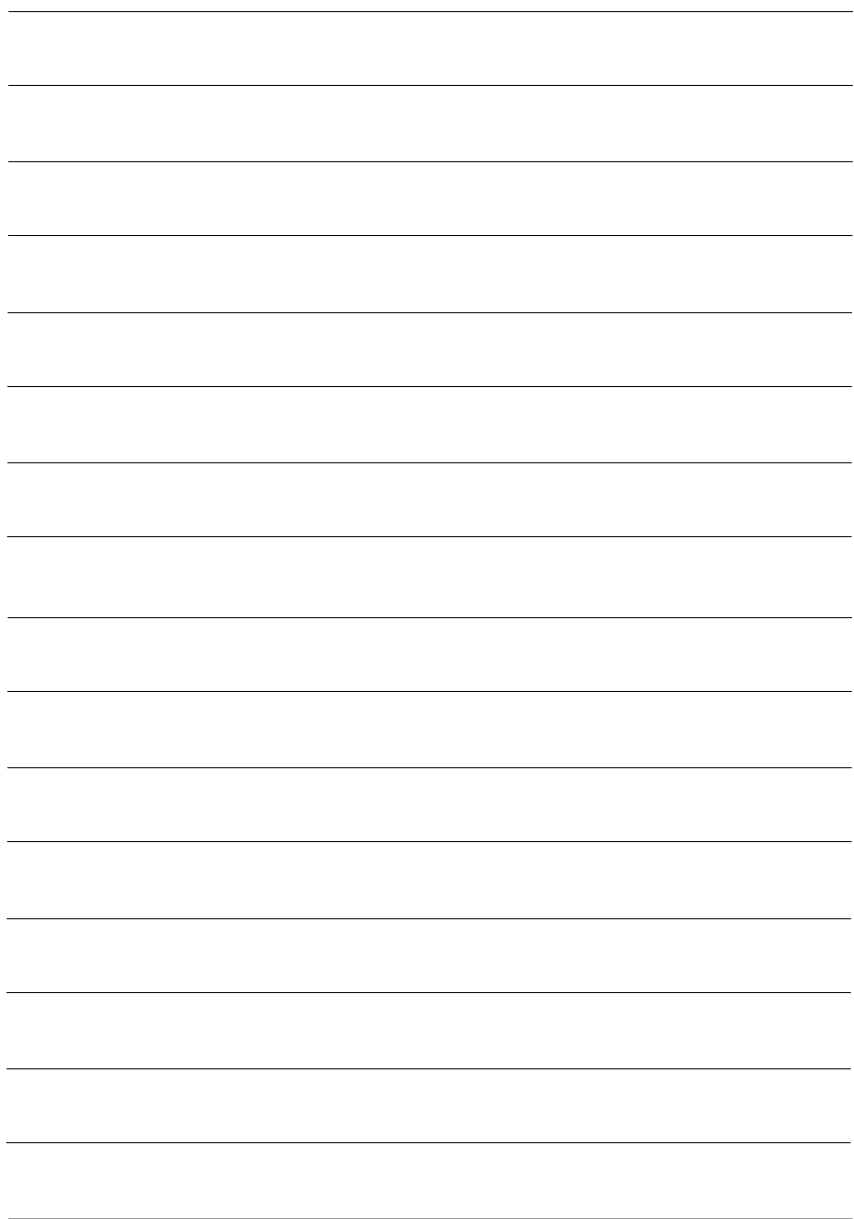
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

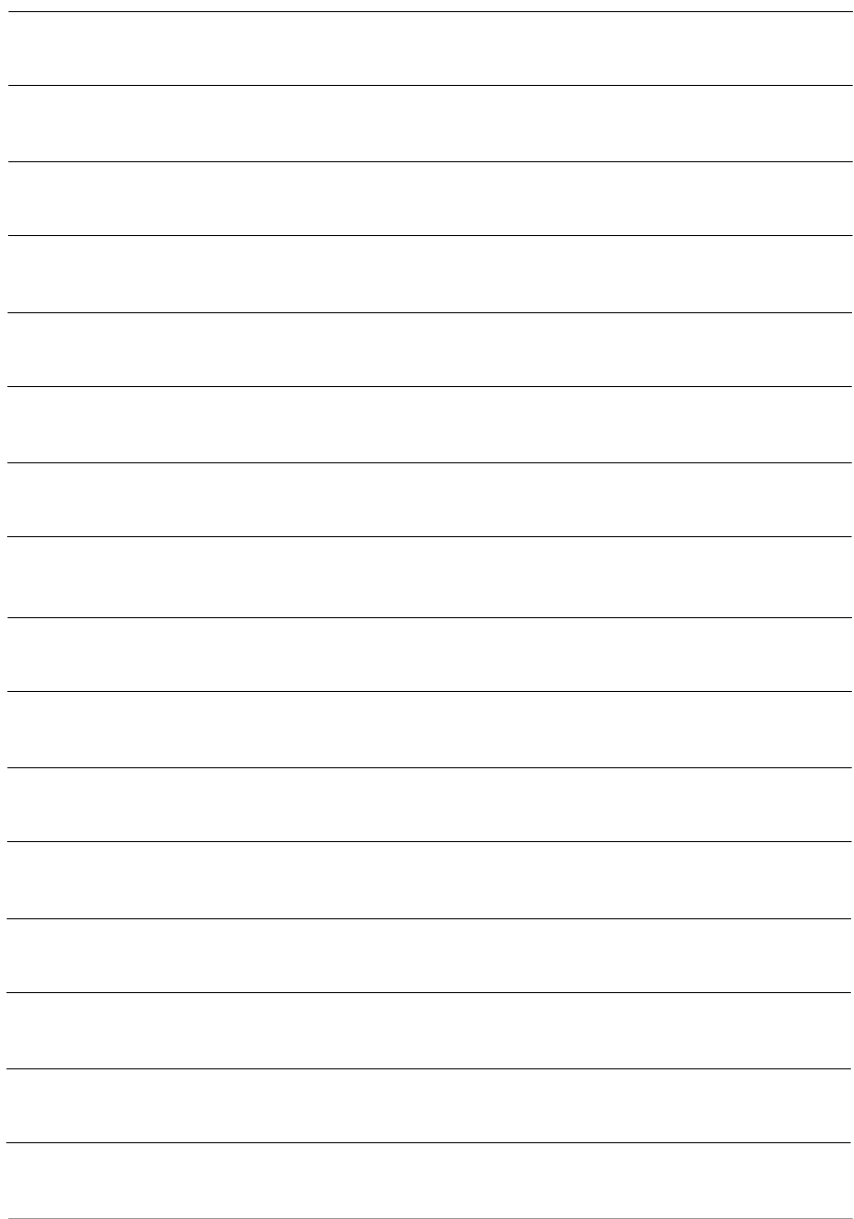
- 1) การศึกษาหลักเกณฑ์สากลและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสหกรณ์เพื่อการพัฒนากฎหมายสหกรณ์ของไทย
- 2) การศึกษากฎหมายและมาตรการจูงใจทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจสีเขียว
- 3) การศึกษาแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- 4) การพัฒนาระบบการกำกับดูแลระบบการเงินระดับฐานราก

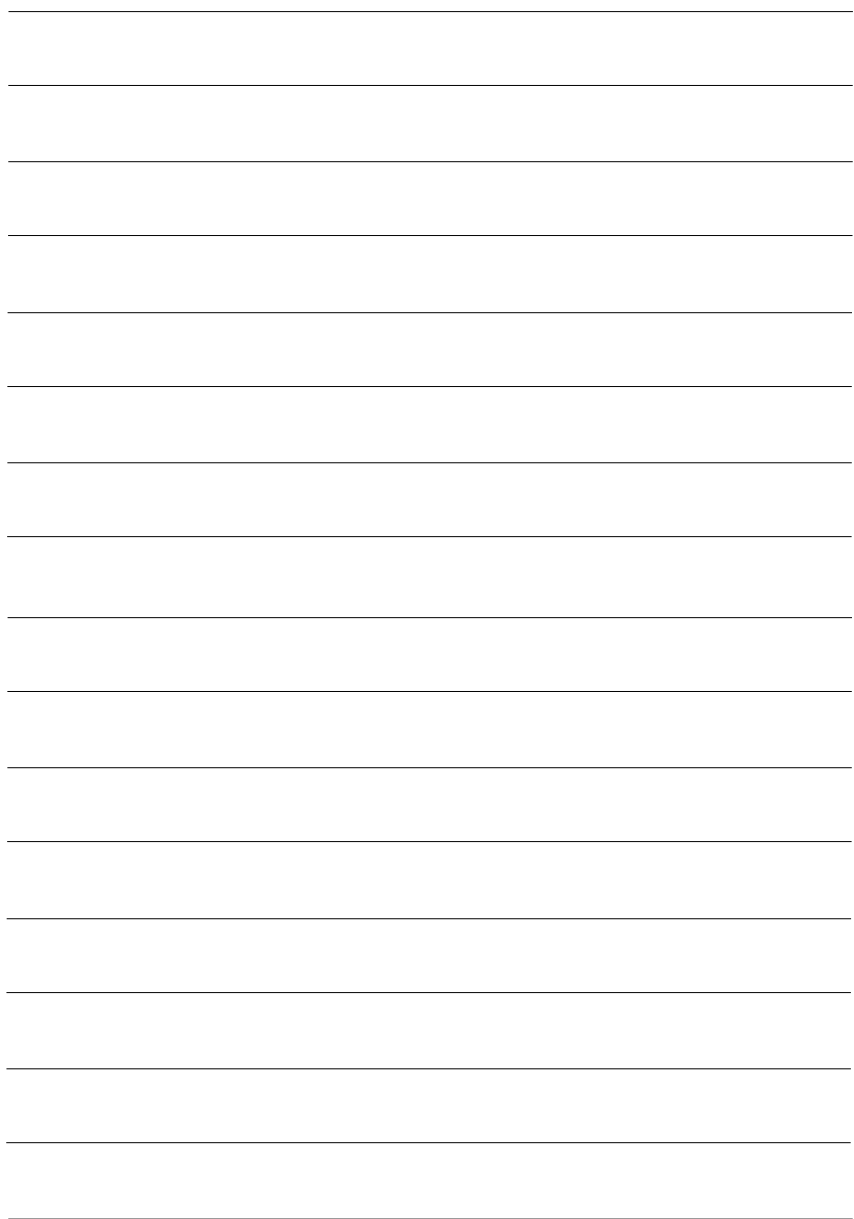
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

- 1) การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด
- 2) การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของการกักเงินภาษีอากรและการกักเงินประเภทอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อรักษาวินัยการคลังของรัฐ
- 3) การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน [Sustainable Development Goals (SDGs) Priority Index] เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการออกนโยบายของกระทรวงการคลัง

พิมพ์ครั้งที่ 1

ปีที่พิมพ์

พ.ศ. 2562

จำนวนพิมพ์

500 เล่ม

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสาวสิริกัลยา เรืองอำนาจ ผู้อำนวยการศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ
นางสาววรรณวิภา แสงสารพันธ์ เศรษฐกรชำนาญการ

บรรณาธิการ

นางสาวอัมพิกา สุดช่วง เศรษฐกร
นางสาวปานวาด คำทิพย์โพธิ์ทอง เศรษฐกร
ศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ 6 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02 273 9020 ต่อ 3588
โทรสาร 02 618 3394
www.fpo.go.th/eresearch/

จัดพิมพ์

ยูนิค สตูดิโอ
226/24 อาคารริเวียร่า 2 ถ. บอนด์สตรีท
หมู่บ้านเมืองทองธานี แจ้งวัฒนะ
ต. บางพูด อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120
โทร. 086 304 9998, 080 138 8080
E-mail : uniquetudios.th@gmail.com

ส : เสนอแนะอย่างมีหลักการ
ศ : ศึกษาอย่างไม่หยุดนิ่ง
ค : คนคลังที่มีคุณภาพ

ศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02-273-9020 ต่อ 3583,3585,3588,3589

โทรสาร 02-618-3394

www.fpo.go.th/ereseach/E-Book/Pocket-Book.aspx

ถนนพระราม 6 แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02-273-9020 ต่อ 3583,3585,3588,3589

โทรสาร 02-618-3394

www.fpo.go.th/ereseach/E-Book/Pocket-Book.aspx